

Raadio

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 2.—15. detsembrini 1934. a.

Nr. 191 (42)

30. novembril 1934

IV aastakäik

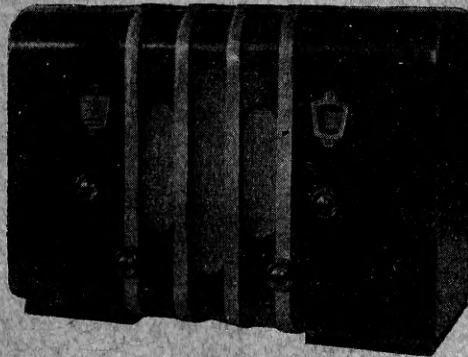
Ameerika aparaatide trump American BOSCH

BOSCH nimi tagab ületamatu kvaliteedi. See vabrik ei lase kaupa müügile, milles kasutatud oleks alaväärtuslist materjali. Usk BOSCHI jääb kauaks püsima.

Mudel 465

7-lamb suursuper. Lainealad: 15—2100 m. 7 lampi töötavad 9 eest. 4 erinevärvil skaalat igale lainealale. Täisautomaatne helitegevuse reguleerimine. 8-tolline dünaamiline valjuhääldaja. 9-vatine lõpp-pentood.

Vahelduvvoolule 50 perioodi 90—250 volti.

Mudel 375

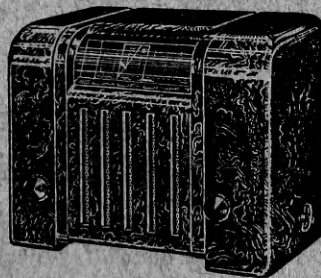
5-lambil super. 5 lampi teevad 8 lambi töö. 3-kordse pöörkondensaatoriga. Automaatne helitegevuse reguleerimine. 6-tolline dünaamiline valjuhääldaja. Lainealad 200—550 ja 900—2000 m. Mõlema laineala jaoks eraldi skaalad.

Vahelduvvoolule 50 perioodi 115—220 volti.

Mudel 367

5-lambiline super. Lainealad 200—550 ja 800—2000 m. 5 lampi töötavad 8 eest. 3-kordne pöörkondensaator. Sisseehitatud antenn. Automaatne helitegevuse reguleerimine. 6-tolline dünaamiline valjuhääldaja. Vahelduv- ja alalisvoolule 110 ja 220 volti.

LORENZ. Supercelohet Senior. 5-lambil. suursuper Kr. 475.—

Tänavuse hooaja lemmik

BLAUPUNKT

Tüüp 4W6 — Kr. 425.—

Tüüp 4W9 — Kr. 520.—

Ilmus müügile

UUS EMERSON

Tüüp 38.

6-lambil. super 3 laineala jaoks. Uus ülevaatlik skaala.

A.-S. TORMOLEN & Ko Tallinn, Raekoja plats 17
Telefon 428-06

Meie aparaate müüvad:

NARVAS: A. S. Tormolen & Ko.

TARTUS: Kaubamaja Vennad Prütis.

Kaubam. Teaater & Muusika.

VILJANDIS: N. Trofimof.

PÄRNUS: O. Viegand.

HAAPSALUS: V. Laks.

RAKVERES: Joh. Triefeld.

VALGAS: A. SILBEREISEN.

PETSERIS: J. Tibbing; A. Raud.

NÖMMEL: H. Pärn.

JÕHVIS: A. Schmidt.

PÕLTSAMAAL: E. Frey.

Programm-muusika

Sageli lugejail on kokkupuuteid sõnaga „programm-muusika“. Et kindlasti paljudel selle sõna täpsem ja selgem tähendus on teadmata, siis püüame anda väikese ülevaate „programm-muusika“ tekkimisest, tema sihtidest ja tema väljenduse põhjendust.

„Programm-muusika“ rajajaks oli Hector Berlioz (vaata seletusi eelmises numbris) ja süvendajaks ja arendajaks oli Franz Liszt (vaata seletusi käesolevas numbris), kuna selle voolu propageerijaks on olnud paljud heliloojad.

See muusikaline vool tekkis 19. sajandi keskel püüdest tuua muusikat elule rohkem lähemale. „Programm-muusika“ apostlite peapüüdeks oli instrumentaalmuusikat viia suuremale selgusele, elu kumeruste tabavamale iseloomustamisele, mitte ainult sisuliselt-meeleoluliselt, vaid anda ka muusika läbi konkreetsete nähtuste kunstilisele kujutlemisele võimalikult rohkem ilmet, sealjuures poetilisi süžeesid aluseks võttes.

Programm-muusika omapärased jooned on subjektiivism kui ka püüe muusikat siduda teiste kunstidega ühisteks mõjudeks. Programm-muusikas sunnib helilooja oma poetilise programmi läbi kuulajat vastu võtma muusikalisi muljeid väljades kindlast (helilooja subjektiivselt) seisukohast.

Vaatleme nüüd, kui suures ulatuses üldse on võimalik programm-muusika olemasolu, s. t. kui palju

EESTI MUUSIKA

4. dets. kell 20.05

V. Leemets'a helindeid

Voldemar Leemets on sündinud 19. märtsil 1896. a. Rakveres, kus saanud ka üldhariduse. 1916. a. lõpetas õpetajate seminari ja astus sõjaväeteenistusse. Sõjaväeteenistusest vabanedes asus okupatsiooni ajal viiulimängijana „Estonia“ orkestrisse, kus töötas vahetpidamata 14 aastat. Õppis viiulit prof. J. Paulseni juures alul eraviisil ja hiljem konservatooriumis, kus lisaks viiuliõpingule alustas ka õppimist prof. A. Kappi kompositsiooni-klassis, mille lõpetas aastal 1931.

V. Leemets on avaldanud „Muusikalehes“ terve rea muusikateoreetilisi kirjutisi, eriti rahvusliku muusika taotlemise alal.

Tema helitööd: „Rahvaviisi otsingul“, „Hällilaul“ (mõlemad on kirjutatud sümfoonia orkestrile), Andante keelpillide kvintetile, Keelpillide kvartett, rida soololaule, instrumentaalsoolosid ja koorilaule, milledest „Võõrsil“ (pühendatud väliseestlasile) kanti esimest korda ette 23. novembril Välis-Eesti päeva puhul Ringhällingus.

VOLDEMAR
LEEMETS,

kelle helindeid
kantakse ette
eesti muusika
kontserdil
4. detsembril.

muusika on võimeline kujutama midagi väljaspool teda asuvat (s. o. seda, mis on tähendatud programmis).

Kui vaadelda muusika elemente, siis jõuame selgusele, et juba elementaarsem vahend muusikas — rütm — võib saavutada assotsiatiivseid mõjusid. Kui meie muusikalise rütmi juures tajume, et see on rahuline, rahutu, graatsiline, leegitsev jne. — siis on muusika juba sellega oma alast väljaulatava assotsiatiivse tundmuse andnud. Nagu rütmis vastandid aeglane — kiire, nii võivad dünaamikas vastandid vaikne — tugev mõjuda assotsiatiivset: vaiksed helid omavad ikka midagi saladuslikku, tumedat; tugevad helid kõnelevad hiilgusest, toredusest — ilmutavad uhkust ja valgust. Ja kui eelpooltoodule veel lisanduvad helide kõrguste vahe, helide värv ja harmoonia, siis on selge, et muusika on võimeline kujutama igasuguseid välisilma sündmusi.

Muusika üksikute elementide, nagu rütmi, tugevuse, helikõrguse jt. assotsiatiivsete mõjude mitmekülgne kasutamine ongi niioelda programm-muusika aluseks; nendel lasub helivärving, mis seisab selles, et mingisugune välisilma sündmus „helides värvimise“ teel, s. t. muusika vahenditega jäljendatakse. Lihtsaim on juhus, kui on tegemist kuuldava sündmusega, sest sel juhul võib muusika mõjuda peaaegu täpse järelaimena (näit. kõue-mürinat kujutav trummi põristamine). Teistel juhtudel peavad assotsiatiivsed mõjud ilmnema vähendatult (näit. välgu kujutus — ereda kõlavärviga lühikese helimotiivi kaudu kõrges registris). Sellest nähtub, et helivärvilistel kujutlustel enamasti mitmed muusika elemendid ühendatult peavad esinema, et saavutada soovitud sihi. (Trompeti helid ja trummi müristamine kujutavad võitlust ja sõda, oreli helid jälle avaldavad pidulikke ja yaimulikke tundeid jne.).

Väljudes eelpool toodud seletustest võiks ju öelda, et kõik (ka klassikute ja romantikute) muusika on programm-muusika, sest igas helitöös autor ju kujutab oma loodud helide kaudu midagi. Vahe seisab aga selles, et programm-muusikas efektid ja meeolud on veel eriti selgitatud ja sõnadega üles tähendatud, kuna aga muu muusika ilma mõttelise otstarbeta meile oma mõju avaldab. Siia juurde tuleb erinevuseks ka veel programm-muusika erinevad, vabamad vormid ja orkestri instrumentide rikkalikum kõlavärvide väljendus.

Nii siis kokkuvõetult: „Programm-muusika“ on sel-line muusikaline vool, kus autor oma programmiga on andnud kuulajale kindla suuna tema helitöö muusika-liste muljete vastuvõtmiseks.

KAS TEIL ON TEADA...

... et Lõuna-Aafrikas maksavad ringhäälingukuu-lajad kasutusmaksu selle järgi, kui kaugel keegi saat-jast elab ja nimelt, mida kaugemal saatjast, seda väik-sem kasutusmaks.

... et Mussolini kavatses jõulupühade ajal (lühilai-nesaatja Prato Smeralda kaudu) maailma poole pöör-duda n. n. „jõululäkitusega“?

... et Eestis tõusis ringhäälingukuuulajate arv ok-toobrikuul 421 uue abonendi võrra.

... et Ameerikas hakkas tegutsema neil päevil uus ringhäälingühing, kellel on 21 uut saatjat, ja kes hak-kab saatma sportlikke teateid, uudiseid ja dramaatilisi ettekandeid ja kellega on ühinenud ka endised saatjad: St. Louis (WIL), Chicago (WJJD), Detroit (WJBK) ja Cleveland (WIAY).

... et Rahvusvahelise raadioamatöörade ühingu liik-meks astus nüüd ka Jaapan. Seega on ühingus esitatud 25 riiki 60.000 saateamatööriaga?

... et Austraalias on asutatud selts „Television Australia Ltd“ põhikapitaliga 100.000 Ingl. naela. Selts hakkab 1935. a. tegema korrapäraseid ülekandeid kau-genägemise alal?

Tellimishind:

12 kuud Kr. 4.50
6 " " 2.40
3 " " 1.20
1 " " —.40

RAADIO

ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄALEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Narva mnt. 27. Telefon 425-40

Üksikunumber
10 senti

Tellimisi võtavad
vastu kõik posti-
asutised ja talitus
Ilmub
kord nädalas

Täielik Euroopa ringhäälingute saatekava 2. — 8. detsembrini 1934. a.

Nr. 191 (42)

30. novembril 1934

IV aastakäik

Raadioaparaadi omadused

H. Enok

(Jatk)

Selektiivsus ehk eraldamisvõime on vastuvõtja omadus eraldada soovitava saatja tööd teiste saatjate häirivast mõjust. Ideaalselt selektiivne aparaat võimaldab kuulata üksikult saatjaid, ilma et teised saatjad kostaksid läbi. Nõrga selektiivsuse korral peale soovitava saatja kostavad läbi teised tugevad ehk laine suhtes kõrvuti asuvad saatjad. Selektiivsuse hindamisel tuleb sellega arvestada, et mõnedel saatjatel on ühised lained, näiteks: Tallinn ja Sevilla, Viipuri ja Marseille, Bordeaux ja Zagreb, Strassburg ja Simferopol jne. Loomulikult ei saa isegi ideaalselt selektiivne vastuvõtja eraldada samal ajal ühel lainel töötavaid saatjaid. Tugevam ehk lähemal asuv saatja on paremini kuuldav, kuna nõrgem esimese vastuvõttu häirib või moonutab. Seejuures tekivad nn. interferentsnähted või vile. Saatja kohal kuulub vile, enam või vähem püsiva või kõikuva tooniga, vahest ka perioodiliselt muutlik; vahest on hääli vaid segane, ilma et vile oleks kuuldav. Häiriva saatja mõju on seda nõrgem, mida lähemal vastuvõtja asub ühest jaamast. Tallinnas ja tema ümbruskonnas ei saa Sevilla saatja Tallinnat üldse segada, sest viimane on siin suhteliselt suures ülekaalus. Lõuna-Eestis Tallinna laine jääb nõrgemaks ja segav saatja võib juba avaldada oma mõju. Kesk-Euroopas, kuhu mõlemad lained ulatavad ligikaudu sama intensiivsusega, ei saa kuulata ühte ega teist saatjat, kui mõlemad korraga töötavad.

Samasugused interferentsnähted tekivad, kui mõni lähemas ümbruskonnas asuv naaber paneb oma vastuvõtja „vilistama“. Vastuvõtja reaktsiooniga muutub vastuvõtja nõrgavõimsusega saatjaks ja saadab välja laine, millele ta häälestatud. Selliste häirijate vastu ei aita selektiivsus ega tundelikkus. Interferentsnähtel ei ole küll midagi ühist selektiivsusega, kuid neid tuli siinkohal arutusele võtta seepärast, et omanikud süüdistavad sageli oma aparaate mitteküllaldases selektiivsuses, kuna mõnede saatjate mittekuulmine on tegelikult tingitud lainete interferentsist.

Selektiivsuse hindamisel tuleb arvestada skaalal kõrvuti asuvate saatjate suhtelise tugevusega ja kaugusega. Nõrku saatjaid eraldab ka vastuvõtja keskmise selektiivsusega. Kui aga võimsa suursaatjaga kõrvuti (laine-pikkuse suhtes) asub nõrk ehk kauge saatja, siis nõuab viimase väljahäälestamine aparaadilt head selektiivsust. Näiteks Radio-Paris asub 40-kW-se Lahti ja 500-kW-se Moskva vahel. Selle saatja väljahäälestamiseks Lahti ja Moskva töötamise ajal on tarvilik ideaalne selektiivsus. Samuti nõuab head selektiivsust Hamburgi eraldamine Helsingist, Moskva-Stalini Berliinist jne. Eriiselt tähtis on aparaadi selektiivsus kohaliku saatja suhtes. Selle saatja häiriv mõju on loomulikult seda suurem, mida lähemal saatjast asub vastuvõtja. Ühe kilomeetri kaugusel Tallinna saatjast saab tema töötamise ajal nõrga selektiivsusega vastuvõtjaga vaevalt mõne teise saatja puhtalt kätte; Tallinn lööb igalpool läbi. Keskmise selektiivsuse korral langevad välja laine suhtes saatja läheduses asuvad jaamad; see piirkond tõmbub seda rohkem kokku, mida parem aparaadi selektiivsus ja mida kaugemal vastuvõtja asub saatjast. Hea super eraldab kohaliku saatja täielikult.

Kohaliku saatja segavat mõju võib tunduvalt nõrgendada filtri abil. Kui filter ei ole sisse ehitatud, siis võib teda ka väljaspool aparaati antenni lülida. Tuleb pidada silmas, et filter mõjub sumbutavalt ka teiste saatjate vastuvõtule.

Superitel ja samuti mõnedel mitme kõrgesagedusastmega varustatud aparaatidel on kindel selektiivsus, milline on tingitud aparaadi konstruktsioonist ja võnkeringide arvust, kuna reaktsiooniga töötavate aparaatide selektiivsus on muutlik ja oleneb aparaadi reguleerimisest. Selliste aparaatide helitugevus reguleeritakse sageli antennisidestuse muutmise. Nii reaktsioon, kui ka antennisidestus avaldavad mõju selektiivsusele; tugevam reaktsioon annab tugevama hääle ja parema selektiivsuse, kuna antennisidestuse suurendamisel selektiivsus muutub halvemaks. Reaktsiooni- ja sidestusnuppude täpne reguleerimine saatja otsimisel võimaldab aparaati tööle panna optimaalse selektiivsusega. Eriti hoolsat reguleerimist nõuavad aparaadid reaktsiooniga siis, kui kohalik saatja häirib. Pealiskaudsel otsimisel ei saa midagi kätte, igal pool kohalik saatja lööb läbi, kuna täpne reguleerimine võib tuua esile terve rea saatjaid. Seepärast tuleb soovitada aparaadi ostjaile põhjalikult tut-

Miliza Korjus

(kol.-sopr.) laulab ringhäälingus 6. detsembril (helipl.).

vuneda käsitamisiisiga. On ju vana asi, et valitud aparaat töötab hästi äri poolt toimetatud demonstreerimisel, kuid pärast omanik ei saa enam hästi hakkama. Ostja ei tohiks kunagi piirduda demonstreerija poolt antud seletustega ja suuremate saatjate väljahäälestamisega, vaid peaks demonstreerija juhatusel harjutama aparaadi käsitamises raskemais oludes, nagu nõrgemate saatjate eraldamine, kohaliku saatja häiriva mõju kõrvaldamine, tutvumine interferentsnähetega jne. Sel teel oleks võimalik hoida ära arusaamatusi äride ja ostjate vahel. Oleks väga soovitatav, et vabrikud ja ärid varustaksid aparaadid käsitamise eeskirjadega. Ükski ostja ei keelduks maksta selle eest paarkümmend senti.

Kui tähtis võib olla käsitamisiisivi tundmine, seda näitab järgmine juhus: Keegi minu tuttav kurtis, et möödunud aastal juhuslikult ostetud aparaat olevat muidu väga hea, kuid nõrgavõitu. Selgus, et aparaadi helitugevuse regulaator oli kaheastmeline: sisselükatud

nupuga oli tundelikkus väike, väljatõmmatult — normaalne. Meheke oli aasta läbi kuulnud vähendatud tundelikkusega ja ei teadnud, et tundelikkust võib tõsta nupu väljatõmbamisega. Selektiivsuse mõttes seisavad superid esimesel kohal. Neile järgnevad vastuvõtjad kahe- või ühe kõrgesagedusastmega ja lõpuks kahe- ja kolmelambilised audionid (rahvastuvõtjad).

Lõpuks tahaks veel omdavate aparaatide omanikkude tähelepanu juhtida asjaolule, et audion muutub väikeseks saatjaks ja häirib naabreid, kui reaktsioonnupp on välja keeratud vile tekitamiseni. Vana raadioseadusega oli audionide ülesseadmine linnades hoopis keelatud, nüüd aga võetakse neid järele ainult tarvitusele, kuid omanikke, kes oma aparaadiga naabreid häirib, võib seaduse põhjal võtta vastutusele. Käsitagu iga omanik oma aparaati õieti, siis ei ole karta ei kaebusi naabrite poolt ega vastutust!

Huvimatk sümfoonilisse muusikasse

4. det. kell 21.10

Franz Liszt

Franz Liszt sündis 22. oktoobril 1811. a. Raidingis, väikeses Ungari külakeses Peshti lähedal, krahv Esterhazy mõisavalitseja pojana. Muusikalised anded ilmutasid end lapse juures õige varakult. Saades oma isalt esimest muusikalist õpetust esines ta juba 9-aastasena avalikus, iseseisvas kontserdis ja äratas oma mänguga üldist imestust ja suurt vaimustust. Mõned ungari aadelimehed tegid talle edasiõppimise võimalikuks, toetades teda kuue aasta jooksul aineliselt. Edasiõppimise otstarbeks viis isa ta 1823. a. Pariisi. Konservatooriumi tolle aegne direktor — kuulus helilooja Cherubini, kes moesolevate imelaste peale vaatas väga skeptiliselt — ei võtnud teda konservatooriumi vastu, motiveerides äräutlemist sellega, et Liszt oli välismaalane. Nii ei saanudki Liszt süstemaatilist kooli, kuid oma suurte annete tõttu edenes ta ka iseõppimise teel imejõudsalt ja oli varsti Pariisi aristokraatsete salongide lemmikuks. Liszti klaverikunstniku karjäär kasvas imetaoliselt, nii et ta varsti oma kuulsusega vallutas terve tsiviliseeritud maailma.

Klaverikunstniku kuulsuse kõrval hakkas teda eriti nuvitama ka kompositsioon. Selles sai ta õpetust Itaalia heliloojalt Paer'ilt ja hiljem Tšehhi heliloojalt Reicha'lt, kes tol ajal elasid Pariisis.

36-aastaselt, kui ta oli oma ülima kuulsuse tipul, jättis ta avalikud esinemised ära ja pühendas end loomistööle, milles saavutas peaaegu samasuure kuulsuse kui pianistina.

Komponistina ei esinenud Liszt kohe oma originaaltöödega, vaid piirdus kaua aega oma meisterlikkude transkriptsioonidega — mille viljakas on 36 ooperi fantaasiat. Tänu sellele ilmusid ta originaaltööd juba kõigiti tüsedate ja küpsete teostena.

1847. a. — olles täielikult rahuldatud oma pianisti karjäärist — tahab ta oma võimeid näidata ka kõrgemal kunstilisel tegevusel — heliloojana. Selleks otsib ta omale sobivat kohta, kus ta rahus ja sõbralikus ümbruses saaks süveneda oma uude alasse. Sellena ilmubki talle Veimar, kus talle pakutakse suurhertsogi õuekapellmeistri koht. Ta võtab pakkumise vastu ja asub täie energiaga loovale tööle, mille tagajärjeks on see, et ta Veimaris kirjutab suurema osa oma töödest.

Asudes 1863. a. Rooma elama allub ta katoliku kiriku müstikale ja kirjutab peasjalikult vaimulikkude muusikat (12 oratooriumi, 4 messet, 1 psalm). See äratab suurt tähelepanu kõrgemas vaimulikus seisuses ja 1865. a. nimetab paavst Pius IX ta isegi ühe Franziskana kloostri ülemaks. 1870. a. korraldas ta Veimaris Beethoveni 100-da sünnipäeva puhul suure Beethoveni mälestuspeo ja juhatas isiklikult Beethoveni tööde ettekandeid.

Järgmisel aastal nimetati ta ungari valitsuse poolt kuninglikuks nõunikuks 4000-kuldnalise aastapalgaga. Sestsaadik viibis Liszt vahelduvalt Budapestis, Roomas ja Veimaris. Franz Liszt suri 31. juulil 1886. a. Bayreuthis, kus ta oli külastamas Wagneri pidumänge.

Tähtsam, mis Liszt komponistina on loonud ja mis talle esmajoones tema ajaloolise tähtsuse annab, on tema programm-muusikaline looming. Kõige tähtsamad programm-muusikalised teosed on Lisztil tema sümfoonilised poeemid (arvult 12), millest muusikaliselt iseäranis tugevajõulised „Prelüüdid“, „Prometheus“ ja „Tasso“ (selles kujutab Liszt Itaalia XIV sajandi luuletaja Torquato Tasso läbielamusi). Programm-muusika hulka kuuluvad ka tema sümfoonia „Jumalik komöödia“ (Dante teemale), sümfoonia „Faust“ (koosneb 3-st osast: Faust — Margarete — Mefisto) ja 3 valssi „Mefisto“ nimelised, mis on sümf. Fausti järk. (Kõige populaarsem neist 3 valsist esineb ka seekordse huvimatka kontserdi kavas).

Ka paljud klaveritööd omavad Lisztil puht programmilise iseloomu, nii näit. „Rändaastad“, mis jaguneb 3 ossa: sveiz, Itaalia ja Rooma. Teistest klaveritöödest on veel tähtsamad 2 klaverikontserti, sonaat h-moll, poloneesid, 19 ungari rapsodiat ja hispaania rapsodiat.

Nagu juba ülal tähendatud oli Liszt suure kuulsusega pianist. Peale hiiglatehnika ja suure temperamendi tuleb veel eriti mainida tema mängus avalduvat haruldast oskust mitmesuguste autorite stiile meisterlikult edasi anda. Tema tõi klaverimängu ka orkestraalsuse, s. o. oskuse jäljendada klaveril orkestri dünaamilist külge, tämbrit jne.

Lisztil oli eriline anne populariseerida mitmesuguste heliloojate töid. Ta töötas need klaverile ümber ja kandis neid ka ise ette. Seeläbi said paljud helitööd, mis varemalt tundmatud, laiematele hulkadele tuttavaks. Selliseid ümbertöötusi — transkriptsioone — oli tal kokku 300 ümber, millest nimetame siinkohal: Bachi oreliuugad, Beethoveni IX sümfoonia, Mozarti fantaasiad (suurem neist „Don Juan“), 56 Schuberti laulu, parafraasid Verdi ooperitele (tuntuim — „Rigoletto“ parafraas) ja terve rida Wagneri ja Tšaikovski teoseid.

Kirjanikuna toetas Liszt elavalt noori kunstnikke, eriti Wagnerit ja propageeris võimsalt programm-muusika ideid.

Kuigi Liszt palju aega elas Saksamaal ja Saksa muusikakultuuri tõstmiseks palju kaasa aitas, ei saa teda siiski lugeda saksa heliloojaks. Liszt oli ungarlane ja armastust oma kodumaa vastu on ta nii soojalt väljendanud oma väga populaarseks saanud ungari rapsodiate, mis osutusid sel ajal täiesti uueks muusikavor-

miks. Sädelevate, virtuooslike kontsertpaladena annab Liszt ungari rapsodiate näol rea huvitavaid pilte magyari rahvamuusikast, kunstilise läbitöötuse ungari mustlaste viisidest ja magyari rahvalaulu- ja tantsuviisidest, mis olid säilinud vanast ajast ja rahva suus põlvest põlve edasi antud. Liszt kogus neid suure andumuse ja armastusega, rännates ümber oma kodumaa laantes ja väljadel, mustlaste laagrites ja rahvuspüüdel. Suure geniaalsusega on ja neist tabanud selle muusika ise-loomustavaid omadusi ja neist loonud kaunid kunstitööd, mis ungari rahva geeniumi kõrgelt hinnata lastes, ühtlasi ka üldmuusikalisi varakambreid on värskenandanud uute meloodiliste ja harmooniliste elementidega.

Franz Liszt on ja jääb ikkagi meie hõimurahva Ungari heliloojaks, kellel on suured teened üldises muusika arengus ja aukoht muusika ajaloo.

Sümfoonilise poeemi „Prelüüdi“ sisu:

Mis muud on meie elu, kui rida prelüüde tolele tundmatule laulule, mille esimese ja pühaliku noodi paneb helisema surm? — Armastus on iga südame särav koit, ent kelle saatuses õnne esimesi iharusi pole katkestanud kunagi maru, mis karedal lõõsumisel hajutas ta kaunid kujutlused, mis julma välguga ta altari lõhestas ja kelle hing pärast seesugust vapustust, omas sisimas haavatuna, ei otsiks puhkust mälestusist maa-elu vaikes rahus? Ent ometi mees ei kannata kaua pehmet loidust kesk vaigistavaid looduselevusi ja kui „kajab pasunate hüüd“ — olgu see mis tahes sõda, mis teda kutsub võitlejate ritta, ta ruttab hädaohtlikumale paigale, et uuesti leida tapluse tungis täie teadvuse ja oma jõudude üle täie voli. —y.

Johan Tamvergi oratoorium

„Taavet ja Koljat“

tuleb esmakordsele ettekandele 8. dets. kell 20.05, mis peaks olema kõigile tõsise muusika harrastajaile tervitatavaks sündmuseks.

Oratoorium „Taavet ja Koljat“ on kirjutatud meeskoori, tenori-, baritoni-, bassisoolole, orelile ja sümfoonia orkestrile. On 3.-jaoline, kokku 17 numbrit.

Teksti autor on luuletaja ja misjonitegelane Peeter Sink.

Oratooriumi libreto käsitleb Taaveti ja Koljati vahelist heitlust piibli ainetel, kus tagaplaanil asuvad Israeli ja Vilistide koorid, kes kujutavad rahvast, preestrid ja sõjaväge. Solistid on Taavet (tenor) ja Koljat (bass) ja jutustaja (bariton), kes sündmuste rida kirjeldab. Eriti suurt osa etendab meeskoor, kes annab edasi mõlemapoolsete leeride meeolusid, lauldes ahasuse-, palve-, pilke- ja ähvarduse- ning võidu- ja kiitusekoore.

Oratooriumi avamängu jõuline peamotiiv kujutab juba teose alguses kogu oratooriumi traagikat — Koljati langust. Sellest peamotiivist kasvab välja suur tõus, mis lõpeb fortissimoga, millele järgneb kolmeosalises taktimõõdus vaikne, tagasihoidlikult esiletõudud vaskpillide rühma motiiv, mis kujutab Israeli preestrite palvekoori meeolu. Viimane motiiv laieneb ning peagi seguneb sellesse tugev peamotiiv, millest kasvab välja kuusneljandiku taktis olev Taaveti motiiv. Taaveti meloodiale järgnevad kiiremad käigud viiulitel ja flöötidel, mis muudavad meeolu närvilisemaks. Samal ajal lisandub orkestrile ka koor, mis kaebab Israeli rahva häda, kuna nende põlised vaenlased, vilistid, on neid jällegi ähvardanud rüüstamise, põletamise ja tapmisega. Vilistide vägivaldteod on kestnud aastakümneid. „Oo Jumal, mil sa neid alandad ja seod?!“ — Kurbuse ja kahtlusega

lõpeb oratooriumi esimene koor, kus Israel loodab abi ainult jumalalt.

Järgmine à capella koor on vaikne, pühalik palve, mida läkitavad Israeli preestrid jumala poole oma kodumaa saatuse pärast. Koori teises osas lisandub koorile orkester kui preestrid laulavad: „Meid kõrge varjupaika saada eest ja hoiame meid me vaenlastest...“ Kolmandas numbris tuleb jutustaja, kes orkestri lühikese sissejuha-

Helilooja Joh. Tamverk,

kelle oratoorium „Taavet ja Koljat“ kantakse üle „Estonia“ kontsertsaalist 8. detsembril.

Prof. Rootsman,

kes esineb ringhäälingus loengute sarjaga: Maa- ilma ehitus.

tuse järele kirjeldab elavalt Israeli hirmu vilistide ees, kes tapluseks on kogunud mägedele. Koljat, nende vägi-mees, laimab israeliite toorel sõnul, kuid täis julgust hüüab jutustaja ja kutsub üles võitlema hiiglase vastu.

Koljat ilmubki ja kutsub oma retsitatiivis, orkestri saatel, meest, kellel oleks julgust temaga võitlusse astuda. Orkester arendab võidukates käikudes Koljati meeolu edasi. Järsku katkeb fortissimo ja asemele astub vaikne sünkoopiline rütm, millise saatemuusika toetusel algabki Koljat oma jõulist aariat: „Kui võidab ta, siis valitsegu meie üle, kuid minu võitu kroonib teie orjapõli.“ Koljati enesetunne on kõrgeima tipuni tõus-

nud; ta kujutab ette oma tulevast võitu, kuid äkki katke ta laul ja nagu aimaks ta oma traagilist saatust ette, laulab hiiglane edasi: „Kas võidupäike koidab, — või — haud mul avaneb?!“ Ei! Veel ei taha sangar mõelda oma surmale ja nagu kahekordse jõuga laulab ta edasi oma tulevast võidust, viies sellega aaria mõjuvate lõpule.

Kohe järgneb Koljatile vilistide koor, kes oma punkteeritud rütmi ja hooga käikudega ähvardab Israeli põgenema ja sunnib neid minema mägedesse hulkuma. Ka teotavad nad jumalat, lauldes pilkega: „Ei jumal päästa kedagi...“

Järgmine koor kujutab Israeli rahva suurt sisemist kitsikust ja ahastust, mida üksikud häälterühmad oma läbipõimitud käikudes edasi annavad.

Pärast keel- ja puhkpillide rühma lühikest sissejuhatust astub sisse koor sõnadega: „Oh jumal meil on kitsas käes, me hing on ahastuse sees!“ Koor jõuab haripunktile sõnade juures: „...meid raskelt rõhub kartus, hirm!“ Koori lõpul jääb jällegi vaid ainus küsimus „Kui kaua tahad sa Jehoova varjul olla?“ Veel mõned akordid orkestrilt ja esimene jagu ongi lõppenud.

Teises jaos ilmub noor ja lapselik Taavet oma „Karjase aariaga“, mida saadab harf ja viiulisoolo. Vana Isai, Taaveti isa, saadab teda ainult vendi vaatama lahinguväljale ning neile toitu viima. Tõsisest hädast ei teadnud Taavet veel suuremat. Lüüriliselt laulab ta oma kandle saatel: „Mu karjane Issand, ei karda mu hing“ ja „Mul sõpradeks valgete tallede ring, neid juhin ma orus ja nurmede peal...“ Tal meelestuvad vägiteod karjas olles ning heroiliselt panevad mälestused teda laulma: „Lõin maha kord lõvi ja vihase karu, et päästa tallekest kiskjate käest“ jne. Tal tulevad meelde tunnid ja päevad, mil ta rändas, rändas Betlemma mägedel karjasena, vaba looduslapsena...

Vahepeal võtab jutustaja sõna ja annab lühikeses etteastes selgituse Taaveti üle.

Peagi selgub Taavetile olukorra tõsidus. Isamaa on hädaohus. Vägev vastane on nende vabadust, nende väikest riigikest ähvardamas. Ja sellepärast laulab ta oma teises aarias: „Oo kodumaa, kas vaenlastest pean hävitatud nägema sind?“ Seal äkki langeb Jehoova vaim ta peale, mida kujutab orkester ikka valjemaks ja heroilisemaks muutudes. Nüüd ei suuda Taavet enam püsida pealtvaatajate leeris, vaid täis tuld ja usku Kõrgemasse hüüab ta „Taavet, Isai poeg, meil jumala nimel, Kõigekõrgema käsul astub võitlema vaenlasega...“ See aaria lõpeb Taaveti võiduka kadentsiga, millele järgneb orkestri järeilmäng.

Taavet on otsustanud astuda Koljati vastu ja seda kuuldes rahuneb Israel ning soovib järgnevas a capella kooris jumala õnnistust.

Taavet läheb välja lihtsalt. Ei mingit mõõka ega raudriiet, vaid usk jumalasse oli temale kilbiks ja lihtsad lingukivid kaitseks, kuid süda, see on tal sees vap- per ja surmapõlgav.

Enne võitlust laskuvad Israeli rahvas ja Taavet hardumusrikkasse palvesse, et jumalalt veel viimast jõudu ning õnnistust paluda — lauldes: „Me tõstame silmad üles mägede poole“. See palvekoor, millele seltsib hiljem ka Taavet, kujutab endast meeskoori fuugat. Siin avaldub igatsus ja püüe kõrguste järele ja nagu trööstitult kõlab lõpuks: „Meil abi tuleb Jehoovalt, kes taeva ja maa on loonud“. Täis lootust ja sügavat rahu lõpeb koor ühtlasi lõpetades sellega oratooriumi II jao.

Kolmas jagu algab viiulite närvilise tremoliga, millele segunevad klarneti ja oboe kaeblikud helid. Olukord muutub kriitilisemaks. Jutustaja seletab juuresolijatele hirmust, ärevusest, Koljati vihast ja Taaveti ruttamisest lahingplatsile. Ta laulab: „...Vaat tulebki Koljat, silmad välguvad vihast... ka Taavet ruttab... kivi viskab... ja tabab... Koljat ägab... ning vaarudes langeb... ja sureb...“

Üldine vaikus, siis trummide löögid, millele seltsivad keelpillide ja puhkpillide rühmad, kujutades järkjärgult suurenevat paanikat vilistide leeris... Müra vaikib... vilistid on põgenenud.

Järgneb vilistide lein, mida kujutab ainult sümfoonia orkester süngetes käikudes. Orkestri meeleolule järgneb leina-koor, mis käsitab orkestri poolt esiletoodud motiive.

Kogu oratoorium lõpeb Israeli võidukooriga, mis peale mõjuva sissejuhatuse kujutab enesest kolmekordset fuugat. — Sissejuhatuse osas tuleb esile Israeli võidujoovastus, kuna vaenlane on langenud ning Taavet võitnud. Selle unisoonis-koorile järgneb fuuga esimene teema kindlakoeline, resoluutne, jutustades: „Ei jää mitte häbisse, kes Jehoova peale loodab“. Esimese teemaga seguneb teine teema, mis kuulutab häbitust ja kadu neile, kes olnud suurelised. Enne fuuga kolmanda teema sisseastumist vaikib koor, andes ruumi orkestrile, et hetk hiljem seda mõjuvamalt sisse astuda viimase juubeldava teemaga sõnadele: „Sest hõiska rahvas rõõmuga ja tänuohvriks jumalale kiitust tooge!“

Hiljem ühinevad kolm fuuga teemat võimsateks tõusudeks, millele järgneb vägev meeskoori koraal orel ja orkestri saatena, mis kogu teose viib võidukale lõpule.

E. AKADEEMIL. HELIKUNSTNIKE SELTS 10-aastane

(Kontserdi puhul 2. XII kell 20.05)

Novembrikuus 1924. a. peeti Tallinna Konservatooriumi ringkondade algatusel Eesti Akad. Helikunstn. Seltsi asutamiskoosolek. Sama aasta 5. detsembril registreeriti vastavates ametasutistes seltsi põhikirja, mis seadis seltsi eesmärgiks: ühendada omal alal väljapaistvate teenetega Eesti kutselisi helikunstnikke, et nende kaasabil arendada eesti muusikakultuuri üldiselt, pöörates erilist tähelepanu eesti omapärase rahvamuusika edendamisele ja propageerimisele.

Seltsi esimeheks on asutamiseast saadik olnud kestvalt prof. A. Kapp, kellele võlgneb selts erilist tänu suure töö eest, mida ta seltsi kasuks teinud.

Seltsi tegevus on senini avaldunud peamiselt kammermuusika kontsertide korraldamistes. I selline kontsert oli 1926. a. kevadel. 1931. a. sügisest alates on seltsil oma keelpillide kvartett, kuhu kuuluvad hrad: R. Palm (I viiul), H. Laan (II viiul), A. Saat (vioola) ja A. Karjus (tsello).

1932. a. lõpul kutsuti ellu A. Kõheliku algatusel seltsi puhkpillide kvintett, mis juba oma tegevuse algusel saavutanud häid tagajärgi. Tulevikukavas on seltsil ka oma keelpilli- ja kammerorkestri organiseerimine.

Kammermuusika kontsertide korraldamisega on Eesti Akadeemiline Helikunstnike Selts selle kaua aega söödis seisnud ala eesti muusika põllul üles harinud ja vilja kandma pannud, sest nende kontsertidel on esitatud alati ainult kõrgeväärtuslikku ja küpset kunsti, mis on aidanud kaasa üldisele huvi tõusule kammermuusika vastu. Tänavu on selts esmakordselt välja kuulutanud ka uute helitööde võistluse repertuaari rikastamiseks eesti algupärase helitöödega.

Kuna selts nüüd juba 10 aastat on töötanud üldiselt tagajärjekalt ja aasta-aastalt kasvava eduga, võib loota, et selts tulevikus hakkab suuremat tähelepanu pöörama eesti muusikalise omapärasusse puutuvate küsimuste selgitamisele ja muidugi ka jatkama oma senist intensiivset kunstilist tegevust kammermuusika alal.

F. H.

Hispaania revolutsiooniline ringhääling. Barcelona vallutamisel Madridi vägede poolt võis vastuvõtja juures viibides elada kaasa sündmusele, mis andis täieliku kujutuse sealseist sündmusist.

Oli kuulda, kuidas hallomees, mikrofoni ees kutsus kodanikke kaitsele, kuidas rühm vallutajaid tungis studiosse, paugutades püsse ja kuidas hallomees kuulist tabatuna oigete saatel heitis hinge. See oli ülekanne, mis jääb kuulajatele vist kauaks ajaks meelde.

Euroopa saatjate saatekavad

2.—8. detsembrini 1934

Saatja järele on märgitud esimesena laine pikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW

KODUMAINNE SAATEKAVA PÜHAPÄEVAL, 2. DETS.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tallinn-Lasnamäe

8.30 äratusmäng
8.35 võimlemine
9.05 hommikkontsert heliplaadidelt
10.25 jumalateenistus Toomkirikust. Jutlus — piiskop dr. H. B. Rahamägi, pihtikõne õp. Steinberg. Pärast jumalateenistust heliplaate

12.30 piimasaaduste väljaveo kontrollõr agr. J. Pullerits. Piimasaaduste siseturu korraldus uue piimaseaduse alusel

13.00 põllumajanduslikke teateid

13.10 lõunane kontsert. Juhat. R. Palm. Sekstett: Suppé, Viini juubeliavamäng. Schirrmann, pop. „Dubinuška“. Squire, Intermetso „Lõbus neegrike“. J. Strauss, valss „Kunstniku elu“. Bece, Rómans. Dreyer, Tiibeti süit. Fučik, marsš „Kindlalt ja ustavalt“

17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 soovikontsert heliplaadidelt. Keler Bela, Rakoszy avamäng — Suur sümfooniaorkester, juh. Valter Sieber. Musorgski, surmasteen oop. „Boris Godunov“ — Theodor Šaljapin (bass). Vene laul „Barõnja“ — Dooni kasakate koor, juh. Sergei Zarov. Rossini, Rosina aar. oop. „Sevilla habemeajaja“ — A. Galli-Curci (sopran), Strauss, valss „Ilusal sinisel Doonaul“ — Berliini õpetajate lauluselts

18.15 dr. Woldemar Blacher'i saksakeelne loeng: Die Stellung des Arztes zu Schule und Haus

18.45 päevauudiseid

19.00 „Nii on armastus“ (heliplaadid). — Stranski, Kui kaotatakse oma süda — Gitta Alpar (sopran). Künnecke, Igatus ühe järele — H. E. Groh (tenor). Fr. Lehar, Sulle kuulub mu süda — E. Lorandi orkester. Stolz, Unistuses lubasid mulle kõik — M. Wittrisch (tenor). Hart & Rodgers, Armasta mind täna öösi — Jeanette Macdonald (sopran). Geiger, Vaid üks õõ pead kuuluma mulle — E. Lorandi orkester. Stolz, Laul lõpnud on — Richard Tauber (tenor). Gillet, Murtud süda — Fogelbergi instrumentaaltrio. Telesfor, Unusta mind — E. Lorandi orkester. Stolz, Tahaksin jälle armund olla — M. Wittrisch (tenor)

19.30 lugemistund. Johann Tõnson esitab katkendi August Jakobsoni romaani „Vallutajad“

21.00 ajanäitaja-õiedus

20.01 ülekanne Tartust

20.05 Eesti Akad. Helikunstnikkude Seltsi 10. a. juubelkontsert. (Ülek. Kaubandus-Tööstuskoda saal.). I. Eugen Kapp; Trio es-moll. R. Palm (viul), A. Karjus (tšello), Thekla Koch (klaver). 2. Eesti soololaule — Magda Päts (sopran). 3. L. v. Beethoven: Septett. R. Palm (viul), A. Saat (vioola), A. Karjus (tšello), Ivanov (kontrabass), B. Lukk (klarnett), A. Kõhelik (metsasarv), L. Ernits (fagott). Lõpuks kuni 23.00 tantsumuusikat heliplaadidelt

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

8.30 ülekanne Tallinnast
10.00 jumalateenistus Pauluse kirikust
17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmteade
20.05 ülekanne Tallinnast
12.30 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsingi 335,2 / 895 / 10

8.45 võimlemine naistele
9.15 võimlemine meestele
10.00 soomekeelne jumalateenistus
11.45 päevauudiseid
12.00 lõunakontsert. Kajanus: a) Impromptu; b) Adagietto; c) Vaeselapse hällilaul. Sibelius: Canzonetta. Järnefelt: Korsholm, sümfooniline pilt.
12.59 aeg. ilmteade
13.00 rootsikeelne jumalateenistus
14.30 Helsingi linnaorkestri rahvakontsert

Helsingi

15.30 Rootsi kirjanduslik matinee. Kõned ja muusikal. ettek.

Lahti

16.00 kreeka-katol. palvetund
Lahti ja Helsingi

17.00 heliplaate. Kavas: Händel, Bach, Mozart ja Beethoven

18.00 vestlus ★ 18.10 kõne ★ 18.30 laule
18.59 aeg. ilmteade ★ 19.10 kõne

19.30 diskussioon
19.45 viiuli-soolod. Händel: Sonata nr. 2, g-moll. Leclair: Saraband ja Tamburiin. Mozart: Menuett

20.10 lugemistund
20.30 adventkontsert. Kaasteg.: koor, solistid ja orkester. Ülek. Johannese kirikust

21.45 viimased teated

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30

10.30—11.00 heliplaate
12.00—13.45 jumalateenistus
16.00—17.00 heliplaate

18.05—18.45 vana itaalia muusika (laul, tšello ja klaver). Samartini-Salmon: Sonata g-moll tšellole ja klaverile. — Laule. — Scarlatti-Tausig: Pastoraal ja Capriccio (klaver). — Martini-Kreisler: Andantino. Boccherini-Cassado: Menuett (tšello)

19.00—20.30 õhtune jumalateenistus
21.15 „Viini operett“; raadiopopurrii (ülekanne Viinist)

23.00—24.00 kammerorkestri kontsert

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

17.00—19.00 rahvakontsert. Kaasteg.: ork. ja solistid ★ 19.00—19.20 helipl. ★ 21.15—21.40 laule ★ 22.05—22.55 muus. Falli ja Kalmani operetest ★ 23.05—23.25 klaverisoolosid ★ 23.25—24.00 prantsuse muus. ork. ettek. ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200

9.45—10.00 helipl. ★ 12.45—13.00 akordeoni ettek. ★ 13.30—13.50 ettek. oreil

Inglise eeskava

14.00 segakontsert ★ 14.30 tantsumuusika ★ 15.30 ajav.-muus. helipl. ★ 16.00 tantsumuus. ★ 16.30 helipl. ★ 17.00 segakontsert ★ 17.30—19.30 ajav.- ja tantsumuus. ★ 20.00 kergesüüslit muus. ★ 21.00 tantsumuusika ★ 21.30 segakontsert ★ 22.00—22.30 romansse ★ 23.00—23.15 ja 24.00 aja- viite- ja tantsumuus.

JALANÕUD

ON VIIMASE MOE JA UUSIMA VALMISTUSVIISI SAADUSED

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20

9.15—9.30 läti laule helipl.
9.45 kontsert heliplaadidelt

11.00—13.00 jumalateenistus
13.30—14.00 lastetund

15.00—15.30 M. Fleta ettek. helipl.
16.30—17.30 orelikontsert (A. Fredelis). Kaasteg.: A. Vinegre-Kadilis (laul). Händel: Kontsert f-duur. Händel: aaria oratoor. „Messias“. Bach: Passacaglia. Mozart: Agnus Dei. Mozart: Fantaasia f-moll. Händel: Halleluja

18.00 läti laule
18.30—19.30 Joh. Straussi helit. ork. ettek.

1. Avam. koom. oop. „Üks õõ Veneetsias“. 2. „Südame helid“, valss. 3. Meeloodiaid op. „Lõbus sõda“. 4. Valss. 5. Perpetuum mobile. 6. „Jutustised Viini metsast“, valss

20.35—21.00 läti helit. ork. ettek. Jurjans: Läti rahvalaule süit. Darzinš: Polka. Valle: Bacchanale

21.15—22.00 kontsert. Sibelius: Romanss. c-duur. Saint-Saëns: Romanss ork.-süüdist (ork. ettek.) — Laule (Al. Jankovskis). — Grieg: Erootika. Glasunov: Trubaduuri serenaad (ork. ettek.). — Rubinstein: a) Suleika. b) Pärsia laul. Gardar: Romanss oop. „Jocelyn“

22.15—23.00 ajaviitemuus. ork. ettek.
23.00—24.00 tantsumuusika helipl.

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

10.00 koraal ★ 10.03, 10.22 ja 10.40 helipl.
11.00 jumalateenistus. Lõpuks vaimulik muusika heliplaadidelt

12.57 aeg. Krakovi fanfaarid

13.15—15.00 Varssavi filharmoonia kontsert. Juh. V. Biedjajev. Solist Al. Vielhorski (klaver). Weber: avamäng „Oberon“. Beethoven: I sümfoonia. Arenski: Variatsioonid. Vielhorski: Poola fantaasia, op. 10. Chopin: Andante spianato et grande polonaise, op. 22

15.00—16.00 heliplaate
16.15—16.25 sõdurilaule
16.35—16.45 tšello ettek. helipl. (Casals)
17.20—17.45 laule (L. Szcpanaska)

18.00—18.50 tantsumuusika
19.00 klaverikontsert (Z. Drzewiecki). Händel: Aaria varitsioonidega d-moll. Poulenc: Karjus. Schubert-Liszt: Viini õhtud nr. 7 a-duur. Maciejewski: Mägestiku tants. Szymanovski: 2 prelüüdi. Albeniz: Sevilla

19.30—19.45 vokaalmuus. helipl.
21.00—21.45 ajaviitemuusika. Ringh. ork. ja St. Vitas (laul). Reissiger: „Veski kaljul“, avamäng. — Laule. — Bauckner: Valss Zelleri motiivel. Poldini: Tants mõõkadega. — Laule. — Moszkovski: Korteež

22.00—22.30 lõbus eeskava

- 23.30–24.00 Bach'i helit. (seletustega). a) Süit (viilulil). b) Toccata ja fuuga d-moll (orelil).
0.05 tantsumuusika hotell „Polonia'st“
- Heilsberg** 291,0 / 1031 / 75
7.35–9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00–19.00 pärastl.-konts. Vaheajal kõne
19.00–19.35 Fr. Schubert: Keelp.-kvartett es-duur
19.50–20.40 adventlaule a capellakoori ettekandes
21.00–22.30 suur kirev õhtu
22.30–23.00 meisterkontsert Hamburgist
23.35–1.30 tantsumuusika
- Königsusterhausen** 1571 / 191 / 60
7.35–9.00 Hamburgi sadamakontsert
12.30–13.00 Mozart: Keelp.-kvartett es-duur
13.10–14.30 talveabi-kontserdi üleka. „Plaza'st“
16.00–16.30 Chopini klaveripalu. 1. Nokiturn fis-duur, op. 15. 2. Kolm masurkat: b-moll, g-duur ja cis-moll. 3. Kaks etüüdi: as-duur ja e-moll. 4. Ballaad f-duur. Esitab Henri Sztompka. (Ülevõtte Varssavi ringhäälingust)
17.00–18.30 ajav.-kontsert. Suppé: eelmäng „Lauletaja ja talupoeg“. Hubay: Hejre Kati, tšardas viiulile ja orkestrile. Ziehrer: Taevas täis viiuleid, valss. — Laule. — Lehar: mel. op. „Giuditta“. Mailart: Kui ollakse veini juures. Hildach: Mängumees. Ljadov: Muusikaline nuuskutakatoos. — Laule. — Komzak: Lõbus pala. Lincke: Marss
18.30–19.00 muinasjutumuus. helipl.
19.30–20.15 puhkp.-muus. Londonist
21.00–22.30 muusikaline reisivate. Kaasteg.: solistid, koor ja orkester
22.30–23.10 meisterkontsert Hamburgist
24.00–1.00 tantsumuusika
- Breslau** 315,8 / 959 / 60
6.35 varane muusika helipl.
7.35–9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00–19.00 pärastl.-kontsert
20.30–22.30 Emake Volga: vene õhtu Kaasteg.: solistid, orkester, tantsukapell ja kõnelejad
22.30–23.10 meisterkontsert Hamburgist
23.40–2.00 tantsumuusika
- Berlin-Tegel** 356,7 / 841 / 100
7.35–9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.30–19.00 pärastl.-kontsert
19.00–19.30 muusikat kahel klaveril
19.30–20.30 puhkp.-muusikat Londonist
20.30–20.40 koorilaule helipl.
21.00–22.30 Corneliuse koomiline ooper „Bagdadi habemeajaja“
22.30–23.10 meisterkontsert Hamburgist
23.30–1.00 tantsumuusika Breslaust
- Hamburg** 331,9 / 904 / 100
7.35–9.15 sadamakontsert. Kavas: Abt. Urbach, Fučík, Siede jt.
17.00–18.00 ajav.-muus. Leipzigit
19.30–20.00 vaimulikku muusikat koori kammerork., kolme trompeti ja oreli ettekandes
20.20–20.35 islandi rahvalaule helipl.
21.00–22.30 kirev tund
22.30 Saksa ringhäälingu VII meisterkontsert. Joseph Pembaur mängib. Kontsert klaverile ja orkestrile g-duur (Beethoven). Juhatab José Eibenschütz
23.40–1.00 tantsumuus. Breslaust
- München** 405,4 / 740 / 100
7.35–9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00–18.40 videvikkontsert
19.00–20.30 „Stehaufelr“, rahvatükk neljas vaatuses
20.30–22.30 õhtukontsert. Schubert: a) Palu orkestrile; b) Aratuslaul aldisoolele Haydn; Divertimenti puhkpillidele. Schumann: avam. „Manfred“. Bruch: aaria „Odysseus'est“. Vieniavski: Faust-fantaasia viiulile ja ork. Kodaly: tantse Galantast orkestrile. Mozart: muus. g-moll sümfoniast. Pfitzner: „Lilled kättemaks“ aldile. naiskoorile ja orkestrile
- 22.30–23.10 meisterkontsert Hamburgist
23.30–1.00 õõmuusika
- Leipzig** 382,2 / 785 / 120
7.35–9.15 Hamburgi sadamakontsert
17.00 ajaviitemuusika
18.15 Schuberti laule koori ja klaveri ettek
19.30–20.20 adventpüha koori, vokaalkvarteti ja solistide kaasteg.
20.30–22.30 kirevat muusikat
22.30–23.00 meisterkontsert Hamburgist
23.30–2.00 tantsumuusika ja laule
- Praha** 470,2 / 638 / 120
7.45 teated ja muusika
8.30–9.30 varane kontsert
17.45–18.45 ringhäälingu ork. kontsert
18.55–19.55 saksa eeskava
19.00–23.00 kontserdi ülekanne Smetana-saalist. Kavas Beethoveni helindeid. 1. Egmont-avamäng. 2. Kontsert viiulile ja tsellole ork. saatel. 3. II sümfonia. 4. Fantaasia, op. 80 klaverile, segakoorile ja orkestrile
23.30–24.00 popul. kontsert. Kavas tšehhi heliloojad. Kaasteg.: viiul, klaver ja vokaalsolistid
- Viin** 506,8 / 592 / 120
17.05–18.55 Puccini ooper „La Bohème“
Milano Scala koor, orkester ja solistid (helipl.) ★ 20.30–21.10 klaveri ettek.
21.15 Viini operett. Raadiopopurrii solistide ja koori ettek.
23.00–23.30 ja 24.00 tantsumuusika
0.45–2.00 mustlasmuusika ülekanne Budapestist
- Budapest** 550,5 / 545 / 120
16.50–17.30 ja 18.00–18.25 mustlasmuusika
19.00–19.40 klaverikontsert
20.30–22.45 opereti ülekanne stuudiost
23.05 kammermuus. õhtu (harf, viiul ja tsello). Telemann: Concerto. Valousin: Menuett. Nieveadomski: Poola rahvalaule. Leclair: Sonaat d-duur
23.45 mustlasmuusika
0.30 tantsumuusika
- Bukarest** 364,5 / 823 / 120
18.00–19.00 ja 19.15–20.00 kontsert ★ 20.00–20.45 kerge muusika ★ 21.00 konts. ★ 22.10–23.00 ja 23.25 tantsumuusika
- Paris (Poste Parisien)** 312,8 / 959 / 60
21.35 ja 21.50 helipl. ★ 23.00 kontsert ★ 23.30–1.00 helipl.
- London National** 261,1 / 1149 / 50
18.30 ork.-kontsert ★ 19.30 puhkpill.-ork. kontsert ★ 20.30–21.55 ork.-konts. Sousa: Marss. Balfe: „Falstaff“, avam. — Laule — Smetana: „Müüdüd mörtsja“, avam. — Laule. — Moniuszko: „Kummitusteloss“, masurka. Chignell: Coquette. — Laue. — Warrack: Mandlipuu, valss. German: „Palju lärmi ei millegiksiki“ ★ 23.30–0.55 ork.-konts. Wagner: „Lohengrin“. Eelmäng 3. aktile. Walton: Kontsert vioolale ja ork. Strauss: Symphonia domestica
- Moskva „Stalin“** 360,6 / 832 / 100
18.30 noortetund
- Moskva Komintern** 1714 / 175 / 500
Igapäev
5.40 ja 7.00 heliplaate ★ 7.30 segakontsert ★ 22.55 üleka. Punaselt platsilt ja Kremli kellad
- 11.15 külakontsert ★ 18.55–19.30 kontsert punaväele ★ 21.00–22.00 sümfoniakonts.

KODUMAINNE SAATEKAVA

ESMASPÄEVAL, 3. DETS.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.30 hommikukontsert heliplaatidelt
8.15–8.30 nõuandeid perenaistele (Ellen Lindeberg)

Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid

- 18.00 heliplaate**
8.15 kodumaisi päevauudiseid
3.30 heliplaate
8.45 ülekanne Tartust
19.15 tenor Enrico Caruso laulab itaalia laule. (Heliplaadid). Napoli rahvalaul „Santa Lucia“, Carulli, „Corengrato“, Tosti, „Addio“
19.30 ins. F. Olbrei raadiovestlus
20.00 ajanäitaja-õiendus
20.01 ülekanne Tartust
20.05 aiandus-nõuannet (Evald Tedre)
- 0.35 ringhäälingu orkestri kontsert. Juh. Raimund Kull.** Kavas balletimuusikat. 1. Orkester: Saint-Saëns, ballett-süit „Henry IV“, Delibes, Intermetso balletist „Naïla“, Luigini, Egiptuse ballett. 2. Soololaule — Eduard Karlson (tenor): A. Kapp, Metsateel, G. Ernesaks, Pea kohal toomeke. N. Goldschmidt, Hiline tund. J. Aavik, Igatsuslaul. 3. Orkester: Tšaikovski, ballett-süit „Luiked järvi“, Debussy, tants „Gloria“. E. Aav, balletimuusikat oop. „Vikerlased“. Minkous, sõjalaste tants balletist „Roxana“
- Tartu** 579,2 / 512 / 0,5
7.00–8.30 ülekanne Tallinnast
7.30 heliplaate ja reklaami
7.45 ülekanne Tallinnast
8.45 inglise keele tund (mag. Silvet)
19.15 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmataede
20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLSMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsingi 335,2 / 895 / 10

Igal äripäeval

- 8.05–8.20 rootsikeelne palvetund
8.30–8.45 soomekeelne palvetund
12.00 valuatkursid ★ 12.05 heliplaate
12.30 börsiteat. ★ 12.45 päevauudised
12.59 aeg. ilmat. ★ 18.50 uudised soome k.
18.59 aeg. ilmat. ★ 19.10 uudised rootsi k.
21.45 viimaseid teateid soome keeles
22.00 viimaseid teateid rootsi keeles
- 17.00 ajaviitemuusika
17.45 kõne ★ 18.05 ksilofoni ettek.
18.25 kõne ★ 18.40 turtuteat
19.15 inglise keele tund
19.45 ringh. orkestri kontsert. Kavas taani muusika. Gade: Mariotta-avam. Grondahl: Vanad taani rahvatantsud. Hartmann: Dyveke-süit. Henriques: Elfide ringtants. Nielsen: stseen oop. „Maskeraad“
20.25 kõne ★ 20.45 kuuldestseen
21.20 ork.-kontserdi jatk. Kuhlau: avam. „Elverhoi“

Parimad üksikosad

iseehitajaile

JAAKSON & JÄTMAR

Endla 9, tel. 448-33

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30

- 14.00–15.00 ajaviitemuusika
15.30–16.00 heliplaate
18.05–18.30 lööstsharmoonika ettek.
18.50–19.45 heliplaate
20.30–21.00 koorikontsert

21.30–22.20 sõjaväeorkestr. konts. Ed. Tamm: Pidulik avamäng. Byng: Üks päev Neapolis. Grieg: Sümfoniiline tants nr. 4. Joh. Strauss: fant. op. „Lõbus sõda“. Myddleton: Down in the South. Damberg: Marss

23.00–24.00 ajaviitemuusika. Beethoven: Türgi marss. Fall: Valss. Puccini: muusikat oop. „Madame Butterfly“. Sköld: Bagatell. Peterson-Berger: Valss. Gilbert: Popurri. Ottoson: Purskaevul. Padilla: El Relicario, paso doble

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
 17.30—18.30 popul. põhjamaade muusikat ringh. orkestri ettek. ★ 21.00—22.00 ooperimuus. ork. ettek. ★ 23.15—24.00 Franz Schmidt: Keelp.-kvartett, a-duur ★ 24.00—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200
 9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—16.00 ork.-kontsert, helipl. ja teated ★ 20.30—21.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Hispaania eeskava
 21.40—22.00 ork.-kontsert ★ 22.20—22.35 muusikat ★ 22.40 ork.-kontsert. Kavas: Dvorak, Drigo, Gillet, Ganne, Grieg ★ 23.10 laule ★ 23.40 hispaania muus. ork. ettek. ★ 0.20 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
 6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert
 12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
 16.40 popul. muus. helipl.
 17.15—18.15 ettek. klassikalise muusika üle (näidetege heliplaadidelt)
 18.45—19.15 läti laule dopelt-kvarteti ettek.
 20.15—21.00 kontsert. Kaasteg.: prof. A. Brauers (klaver) ja F. Bodin (laul). Wagner: Laul oop. „Meisterlauljad“. David-Liszt: Serenaad. — Laule. — Talbergs: Fantaasia
 21.15—22.00 meloodiad Joh. Straussi op. „Armastuse laul“ (ork. ettek.)
 22.15 ooperimuus. orkestri ettek. Auber: avam. oop. „Fra Diavolo“. Cilea: fant. oop. „Adrienne Lecouvreur“. Wagner: introduktioon III aktille oop. „Meisterlauljad“. Tšaikovski: fant. oop. „Eugen Onegin“. Rimski-Korsakov: avam. oop. „Mai-öö“

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
 7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
 12.57 aeg. Krakovi fanfaarid
 13.10—14.00 tantsumuusika
 14.05—14.30 aariaid Verdi ooperitest helipl.
 16.45—17.45 kabaree
 18.00—18.25 klaveri ettek. (M. Novik). Debussy: Kingitus Rameau'le. Ravel: Velemäng. Dohnanyi: Capriccio f-moll. Albeniz: Triana
 18.35—18.50 Karlovicz: Leedu rapsodia heliplaadidelt
 19.15—19.40 ajaviitemuus. kohv. „Adria'st“
 20.00—20.25 laulu ettekand. (M. Fiorenza-Ciampelli). Martini: Armastuse rööm Esteve: Kurb hing. Brahms: Laul. Respighi: Laul. Sibella: Girometta. Ravel: Nicolette. Rossini: Tants
 21.00—21.45 „Orkestri ülevaatus“. I. Instrumentide defile. II. Sooloettekanded: a) viiul ja viola, b) tsello, c) kontrabass, d) pikolo, e) klarnet, f) oboe, g) bass, h) harf, i) flööt, j) metsasarv, k) trompet, l) tromboon, m) ksülofon. III. Fiinaal
 22.00—22.45 kontsert. Ringh. sümf.-ork. ja L. Hammerschlag (alt). Mozart: avam. oop. „Don Juan“. Vitali: Ciaconna. Strauss: fantaasia oop. „Salome“
 22.35—24.00 ja 0.05 tantsumuusika dancing „Adria'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
 7.35—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.30 tantsumuusika
 19.30—19.55 puhkp.-kammermuus. Kaufmann: Kvintett flöödile, oboele, klarnetile, fagottile ja sarvele — es-duur
 20.30—21.00 autor esineb
 21.15—22.00 ajaviidet heliplaadidelt
 22.00—23.00 „Seitse ühe mütsi all“. kuuldemäng
 23.30 puhkp.-kontsert Londonist
 24.00—1.00 kirev rahvamuusika. Kaasteg.: orkester, šrammelkvartett ja solistid

Königsvesterhausen 1571 / 191 / 60
 7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
 13.00—13.55 lõunakontsert
 14.00—14.45 heliplaate

17.00—18.30 tantsu- ja ajaviitemuusika
 18.45—19.00 lastehääli kogu maailmist (heliplaadid)
 20.00—21.00 kodumuusikat soprani, aldi tšembalo, klaveri ja viiuli ettek.
 24.00—1.00 kirev rahvamuusika. Kaasteg.: orkester, šrammelkvartett ja solistid

Breslau 315,8 / 959 / 60
 6.00—7.00 helipl. ★ 7.35—9.40 kontsert
 17.00—18.30 tantsu- ja ajaviitemuusika
 19.25—19.50 lühikuuldemäng
 20.00—21.00 tantsu- ja ajaviitemuusika
 21.10—22.00 muusikaline kuuldemäng
 22.00—23.00 tšellomuusikat. Eccles: Sonata g-moll. Beethoven: Seitse variatsioon Mozarti teemal. Reger: Prelüüd ja gavott südist d-moll. R. Strauss: Sonata f-duur
 23.40—1.00 kirev rahvamuusika

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100
 7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
 17.00—18.30 pärastlõunakontsert
 19.30—20.00 Händel: Larghetto ja allegro sonaadist d-duur. Schubert: Sonata in moll (viiul, klaver)
 20.20—20.40 laule aldi ettek.
 21.40—23.00 tantsuviise 1800—1900 aastani
 23.20—0.30 öömuusika. Unger: Vanahamburgi ooperisüit Kaiseri kompositsioonide järgi. Haydn: Kontsert oboele ja orkestrile. Lachner: Saraband, Gavot ja Courante südist nr. 3

Hamburg 331,9 / 904 / 100
 7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.30 tantsu- ja ajav.-muus.
 20.00—21.00 rahvamuus. orkestrite ja koori ettekandes
 22.00—23.00 Fr. Schubert laule, tantse ja marse instrumentalistide ja vokaalsol ettekandes
 23.20 muusikaline vahemäng
 24.00—1.00 hiliskontsert. Lortzing: avam. oop. „Relvasepp“. d'Albert: fant. oop. „Madalik“. de Micheli: Rändmuusikud serenaad. Joh. Strauss: pop. op. „Nahkhiir“. Poldini: Mõõkade tants. Ailboud Hispaania valss. Oscheit: Mustlasele mars

München 405,4 / 740 / 100
 8.00—9.20 varane kontsert
 17.00—18.30 videvikkontsert
 18.50—19.10 Fr. Liszti klaveripalu
 19.30—19.50 vene viise balalaikaork. ettek.
 21.10—22.20 „Vangid“, kuuldemäng
 22.20—23.00 uusi helipl. jõululaule
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.00 kammermuus. Glenck: Serenaad flöödile, bratsšele ja harfile. Stingl Trio viiulile, bratsšele ja kitarrile. Rose lius: 2 laulu aldile, bratsšele ja klaverile Debussy: Sonata g-moll flöödile, harfile ja bratsšele

Leipzig 382,2 / 785 / 120
 7.35—9.00 varane kontsert ja teated
 17.00—18.00 pärastl.-konts. Königsvesterh.
 18.20—18.50 klaverikontsert
 19.15 rahvaste laule sopr. ettek.
 19.35—20.35 sõjaväeork. kontsert
 21.10 Schlunuss laulab Schuberti laule (helipl.)
 21.30—23.20 ork.-konts. Beethoven: Kontsert viiulile ja orkestrile d-duur. Tšaikovski: Kuues sümfoonia („Pateetiline“) h-moll
 23.40—1.00 kuulsaid lauljaid XIX sajand.

Praha 470,2 / 638 / 120
 7.15—8.30 teated ja muusika
 18.20 ja 18.35 heliplaate
 18.45—19.10 instrum.-trio ettek.
 19.20—19.55 saksa eeskava
 21.35—22.25 tšehhi heliloojate helindeid orkestri ja solistide ettek.
 22.35—23.00 romansse klaveri saatel
 23.15—23.30 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120
 17.10—18.00 kirev tund
 18.30—19.00 klaveri ettekandeid
 21.05 Palestrina helindeid koori ettekandes

22.00 ja 22.40—23.30 soovikontsert. Thomas: avam. oop. „Mignon“. Lehar: laul op. „Naeratuste maa“. Johann Strauss: Kunstnikuelu, valss. Lehar: laul op. „Ilus on maailm“. Eulenberg: Veski Schwarzwaldis, karakterpala. Offenbach: fant. oop. „Hoffmanni lood“. Lehar: laul op. „Naeratuste maa“. Ziehrer: Sammet ja siid, valss. May: Laul vallutab maailma, laul samanim. helifilmist. Kettelbey: Kloostriaas, karakterpala. Lincke: Indra riigis, avam. Ziehrer: Mars 3.50 tantsumuusika
 1.15 muus. helifilmist helipl.

Budapest 550,5 / 545 / 120
 8.30—19.50 vaimulik koorikontsert
 20.30—21.00 viiuli-kontsert. Corelli: La Folia. Mozart: Rondo. Chopin: Nokturn. Sarasate: Hispaania tants. Kreisler: Ilus Rosemarie. Hubay: Stseene „Csárda'st“
 22.00—22.40 ooperiork. kontsert. Auber: Must domino. Verdi: Traviata, fant. Poppy: Orientaalne süit. Stefanai: Vidalita — humoresk. Szabados: Viora — valss. Lehar: Naeratuste maa — popurrii
 23.30 mustlasmuusika
 0.15 heliplaate

Bukarest 364,5 / 823 / 12
 8.00—19.00 ja 19.15—20.00 kontsert ★ 20.20 helipl. ★ 21.00 kammermuusika ★ 21.45 kontsert ★ 22.45 helipl. ★ 23.25 kontserdi ülekanne

Paris (Poste Parisien) 312,8 / 959 / 60
 0.57 ja 21.28 helipl. ★ 23.55 kammermuus. ja laule ★ 0.30—1.00 helipl.

London National 261,1 / 1149 / 50
 8.00 Beethoven: Sonata c-moll ★ 18.30 ork.-konts. Kavas: Delibes, Strauss, Goven jt. ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 22.00—22.40 ajav.-muusika ★ 24.00—1.10 ork.-kontsert. Kavas: Dvorak, Weber, Tšaikovski, Brahms jt. ★ 1.15—2.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
 8.25 ooperi ülekanne ★ 22.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
 8.55—19.50 kontsert punaväele ★ 19.50 küakontsert

Joh. Hinno elektrotehnika tööstus

TALLINN, Vene 1, tel. 436-80

Raadio, mootorratta ja auto akumulaatorite laadimine, parandamine ja uute tegemine

KODUMAINEN SAATEKAVA TEISIPÄEVAL, 4. DETS.

Tallinn Tallinn RKS 410,4 / 731 / 20

7.00 äratusmäng
 7.05 võimlemine (Ernst Idla)
 7.20—8.30 hommikkontsert heliplaadidelt Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
 17.45 välismaisi päevauudiseid
 18.00 heliplaate
 18.15 kodumaisi päevauudiseid
 18.30 lastetund
 19.00 Fr. v. Suppé avamänge heliplaadidelt. „Luuletaja ja talupoeg“ — Suur sümfooniaork., juh. dr. Weissmann. „Hommik, lõuna ja õhtu Viinis“: „Ilus Galathea“ — Suur sümfooniaork., juh. Artur Bodanski. „Kerge ratsavägi“ — Nev Light sümfooniaorkester
 19.30 ülekanne Tartust
 20.00 ajanäitaja-õendus
 20.01 ülekanne Tartust
 20.05 eesti muusikat. Kavas Voldemar Leemets'a helindeid. 1. Eleegia — Rud. Palm (viiul). 2. Laulud: a) Legend:

b) Taga suuri metsarünkaid; c) Üle ääretu lumise välja — Tenor Arnold Visman, 3. Andante keelpillide kvintetile, sol-minoor — R. Palm (viul), A. Mill (II viul), A. Saat (vioola), A. Karjus (tsello), B. Kocenski (bass)

20.40 marse heliplaadidelt. Fušik, Gladiaatorite saabumine — Suur Odeon-orkester. Oscheit, Mustlaslaagris — Carl Woitschachi orkester. Pop. Sousa marsidest — Goldstream Guards band. Blankenburg, Gladiaatorite lahkumine — Suur Odeon-orkester

21.00 esperantokeelne nädalakroonika

21.10 „Huvimatki sümfoonilisse muusikasse“. (Kontsert nr. 13 heliplaadidelt). Fr. Liszt, a) sümfooniline poeem „Prelüüd“ — Londoni sümfo. ork. Juh. Albert Coates. b) Mephisto-valss — Brüsseli sümfooniaorkester. Juh. Desire Defauw. Seletusi annab Albert Üksip

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast

17.30 heliplaate ja reklaami

17.45 ülekanne Tallinnast

19.30 kolonel A. Traksman: Kodaniku kasvatus ja riigikaitse

20.00 ülekanne Tallinnast

20.01 ilmateade

20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40

Soome keeles

17.00 Viipuri suveork. konts. Mendelssohn: Hebriidid, avam. Delibes: prelüüd, marsurka ja tsardas balletist „Coppelia“. Vollstedt: Lõbusad vennad, valss. Abraham: Mel. op. „Viktoria ja ta husar“. Brahms: Ungari tantsud. Sihvo: mel. laulumängust „Jahimehe mõrjsja“

18.05 kõne ★ 18.25 laule

19.15 tsello-soolosid ★ 19.40 kõne

20.00 lugemistund

20.20 ringh. orkestri konts. Solist J. Hannikainen (klaver). Liszt: Kontsert es-duur

Helsingi 335,2 / 895 / 10

Rootsi keeles

17.00 Lahti ★ 18.05 ja 18.25 kõne

18.40 turuteated ★ 19.15 Lahti

20.00 retsitsatsioon ★ 20.20 Lahti

Stokholm 426,1 / 704 / 55

Motala 1357 / 221 / 30

11.00—14.50 vana tantsumuusika

15.10—15.45 ajaviite-eeskava

18.45—19.45 heliplaate

23.00—24.00 ooperimuus. ringh. orkestri ettekanded. Bizet: muus. „Carmen'ist“. Rimski-Korsakov: muus. „Sadko'st“. d'Albert: muus. oop. „Madalik“. Tsai-kovski: muus. „Eugen Onegin'ist“. Mascagni: eelmäng „Cavalleria rusticana'le“. Saint-Saëns: muus. oop. „Simson ja Delila“. Boieldieu: avam. oop. „Bagdadi kaliif“

Kalundborg 1261 / 238 / 60

Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10

16.00—18.00 instrum.-ansambli kontsert ★

21.00—23.15 Ludvig Holbergi õhtu. Kõnesid, kuuldemänge ja muusikat ★ 23.30—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200

9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—16.00 ork.-kontsert, helipl. ja teated ★ 20.30—21.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Belgia eeskava

21.45—22.00 tangosid ★ 22.20—22.35 ja 22.40 ork.-kontsert. Kavas: Weber, Taeye, Dowell, Gye, Amadei jt. ★ 23.10 sümfoonia-kontsert. Kavas: Gye, Vieuxtemps, Vreuls jt. ★ 24.00 laule ★ 0.30 tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15

Madona 271,7 / 1104 / 20

6.55 lüti laul ★ 7.35—8.05 kontsert

12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate

16.00—17.00 salongmuus. trio ettek.

17.30—18.30 uudis-heliplaate

19.30—20.00 Meingailis'e laule

20.05—21.05 Mozart' õhtu. 1. Sümfoonia nr. 29, e-duur. 2. Divertissement nr. 11, d-duur. 3. Andante cantabile e-duur sümfooniast. 4. Avam. oop. „Rõõvimine Serail'st“

21.30—22.00 lüti muus. ork. ettek.

22.15 Weber: avam. oop. „Oberon“

22.30—23.30 välissaatjate ülekanne

Varssav 1345 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.

12.57 aeg. Krakovi fanfaarid

13.10—13.45 tantsumuusika

14.05—14.30 tantsumuusika

16.45—17.45 ajaviitemuusika orkestri ettek. Kaasteg.: J. Roman (laul). O. Strauss: „Taevalikud helid“, valss. Becce: „Mignon“, serenaad. Arbos: Bolero. — Laule. — Leoncavallo: Lainete kohin. d'Ambrosio: Tantsuaaria. — Laule. — Paderovski: Armastuslaul. Sentsis: Malaga

18.00—18.25 Zoltan-Kodaly: Duo viiulile ja tsellole

18.35—18.50 Coates: Londoni süit (helipl.)

19.15—19.45 puhkp.-ork. ettek. Raff: Sümfoniett puhkpillidele. Mozart: aaria oop. „Cosi fan tutte“ II aktist

20.00—20.20 aariaid ja laule Richard Tauberi ettek. (helipl.)

20.30—20.45 mägestiku muus. (helipl.)

21.15—23.55 Dvoraki koom. oop. „Kurat ja Katariina“

0.15 tantsumuusika helipl.

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.35—9.00 hommikkontsert

17.00—18.45 pärastl.-kontsert ja vaheajal kõne

20.35—21.00 klaverikontsert

21.15—22.15 ork.-konts. Armandola: Tsiirkuses, süit. Oertel: Kunstratsutaja. Leuschner: avam. „Hokuspokus“. Robrecht: Tantsuintermetso „Akrobaadist“. Geisler: Lõbus narr. Grunov: Sevilla tantsitar. Sommerfeld: Lõbus kolmik. Gverske: Teddykarude tants. Schroeder: Neegritants. Blankenburg: Gladiaatorite jumalagajätt, marss

22.15—23.00 sõjaväeork. kontsert

23.40—1.00 öökontsert

TRIKOOTÖÖSTUS

E. KOPPE, Tallinn

Vana Viru 15 krt. 2, tel. 454-11

Müük suurel ja väikesel arvul

Königsvesterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.

13.00—13.55 lõunakontsert

14.00—14.45 ooperimuus. heliplaadelt

17.00—18.30 kirev pärastlõuna Hamburgist (v. Hamburg)

19.10—19.30 mälestused (helipl.)

20.00—21.00 marse ja anekdoote sõdureist

21.15—23.00 lõbus ball loomade juures. Waltersi kapell

24.00—1.00 õõmuus. Krome: Valss. Niemann: St. Pauli. Joh. Strauss: Valss. Rhode: Rheinist Doonauni. Eilenberg: Veski Schwarzwaldis. Wilcken: Bayeri meloodiad. Esterl: Schwabi rahvaviise. Krome: Bremeni linnamuusikud

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.00—7.00 ja 7.35—8.00 heliplaate

8.15—9.30 hommikkontsert

17.00—18.30 ajaviitekontsert

19.15—19.50 mämeeste-laule

22.10—23.00 „Mozart reisil Prahasse“, kuuldemäng

23.25 10' min. raadioabi

23.35 muusikat Friedrich Suure ajast (viul, flööt, tšembalo)

0.15—1.00 heliplaate

356,7 / 841 / 100

Berlin-Tegel

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.

17.00 pärastl.-kontsert Königsbergist

18.20—19.00 klaveripalu ja koorilaule

19.30—20.30 muusikat uuematest operetest. Kavas: Dostal, Raymond, Lehar, Stolz, Kollo, Künneke jt.

21.10—21.40 „Lumetormi-ballaad“, kuuldemäng

21.40—23.00 lõbus õhtu

23.20 Mozarti helindeid. 1. Adagio h-moll klaverile. 2. Laule sopr. ettek. 3. Variatsioon

24.00—1.00 tantsumuusika

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert

17.00—18.30 kirev pärastlõuna. Adam: avamäng oop. „Nürnbergi nukk“. Weber: Andante fagott-kontserdist. Müller-Girnat: Süit. Reinecke: Tants külapärna all. Schubert: Nöktürn viiulile, tsellole ja klav. Dvorak: Slaavi tants. Sinding: Groteskne marss. Grieg: Valsskapriise klaverile neljal käel. Scheffer: muusikat Suppé-süidist „Kümme tütarlast ja ei ühtki mest“. Jos. Strauss: Valss. Lehar: hispaania tants op. „Frasquita“

20.30—20.45 L. Beethoven: Variatsioonid f-duur (klaver)

21.10—22.00 ajaviitemuusika. Schumann: avam. oop. „Manfred“. Puccini: fant. oop. „Madame Butterfly“. Massenet: avam. oop. „Phädra“. Theil: Pidulik rongkäik

22.00—23.00 „Robert ja Bertram“, komöödia

23.20 muusikaline vahemäng

24.00—1.00 õhtumuusika. Graener: eelm. oop. „Schirin ja Gertraude“. Weismann: Serenaad sooloviilule ja ork. Kuntzsch: Bolero. Lothar: Süit lastemuusikamängust. Niemann: Õhtuhämarus merel. Bortkiewicz: Tuhat ja üks öö, balleti-süit

München 405,4 / 740 / 100

8.00—9.30 varane kontsert

17.00—18.30 videvikkontsert

18.50—19.10 vanu saksa rahvalaule

19.30—19.50 heliplaate

20.00—21.00 sümfooniakontsert. Siegfried Wagner: Muinasjutt paksust, rasvast pannkoogist (alt ja orkester). Rich. Strauss: Itaaliast, sümfooniline fantasia, op. 16

21.10—22.40 kirev muusika (vokaalsolistid, akordeon, klaver ja orkester)

23.20—24.00 vahe-eeskava

24.00—1.00 õõmuusika Hamburgist

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.00 varane kontsert ja teated

17.00—18.30 pärastl.-kontsert

19.50—20.40 kirev muusika

21.10—22.30 täna tantsime

22.30—23.00 „Leofric ja Godiva“. S. Landori stseen

23.20—1.30 meie tantsime edasi

Praha 470,2 / 638 / 120

7.15—8.30 teated ja muusika

18.05 ja 18.25 heliplaate

18.50—19.10 duette viiuli ja alto ettek. orkestri ja klaveri saatel

19.20—19.55 saksa eeskava

20.10—20.30 slovaki laule vokaalkvarteti ettekandes

20.45—21.15 klaverikontsert

22.15—23.00 ringh. orkestri kontsert. Kavas: Borodin-Glasunov, Tsai-kovski, Ljadov

23.15—23.30 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120

17.10—18.00 viini muus. helipl.

18.25—18.55 laule soprani ettek.

20.15—21.30 Ameerika viise tenori ja orkestri ettek.

22.00 Viini filharmoonikute kontsert. Beethoven: VIII sümfoonia f-duur (Allegro vivace e con brio — Allegretto scherzando — Tempo di menuetto — Allegro vivace)

22.40—23.40 kontserdi järg. Beethoven: Sümfoonia nr. 3 es-duur (Eroica) (Allegro con brio — Marcia funebre: Adagio assai — Scherzo: Allegro vivace — Finale: Allegro molto)

24.00 öökonsert heliplaadelt
1.00—2.00 viini muusika kontsert. Mängib Biedermeier-kvartett

Budapest 550,5 / 545 / 120
18.00—18.45 ajaviitekonsert
19.15—19.35 tarogato ettekandeid
20.30—22.35 Offenbachi fantastiline ooper „Hoffmanni lood“. Ülek. Kuningl. oop.
23.45 mustlasmuusika
0.30 salongviintite kants. Lanner: Valss. Kalman: pop. op. „Silva“. Banyay: Laul. Bendix: Dervišide tants

Bukarest 364,5 / 823 / 12
18.00—19.00 ja 19.15—20.00 helipl. ★ 20.20—20.45 helipl. ★ 21.00—22.00 ringh. ork. kontsert ★ 22.00—23.00 kõne ja lõpuks kontsert ★ 23.20 õhtukonsert

Pariis (Poste Parisien) 312,8 / 959 / 60
21.28 helipl. ★ 22.15 Dukas'e helindeid ★ 22.45 kirev tund ★ 23.15 Raveli helindeid ★ 0.30 helipl.

London National 261,1 / 1149 / 50
18.00 vene heliloojaid (helipl.) ★ 18.30 kammerkontsert ★ 19.15—20.00 ajaviitemuus. ★ 21.20—21.30 helipl. ★ 22.00 orelikonts. ★ 22.30—23.30 Straussi op. „Mustlasparun“ (lühendatud) ★ 0.15—1.10 koorikontsert ★ 1.15—2.00 tantsumuusika

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
19.30 kontsert ★ 22.00 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
19.55—21.00 külakontsert ★ 21.00—22.00 segakontsert

KODUMAINE SAATEKAVA
KESKNÄDALAL, 5. DETS.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20—8.30 hommikkontsert heliplaadilt Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kodumaisi päevauudiseid
18.30 põllumajanduslike teateid
18.45 „Kaja“ peatoimetaja H. Oidermann: Välispoliitiline ringvaade

19.15 harmoonikapalasi heliplaadidelt. — E. Vacher, a) polka „Napolitanita“; b) valss „Mado“; Vacher-Peyronin, polka „Piacenza“; Peguri, valss „La Bourrasque“ — Emil Vacher. Andresen, polka „Hopla vi lever“ — Instrumentaal-kvintett

19.30 Põllutöökoja karjakontroll-konsulent agr. N. Masso: Kõrgeväärtusliku piima tootmisest

20.00 ejanäitaja-õendus
20.01 ülekanne Tartust

20.05 „Ehisabi“ korraldatud vaimuliku kontserdi ülekanne Kaarli kirikust.
1. Avasõnad: a) piiskop dr. H. B. Rahmängi. b) mitropolit Aleksander.
2. Laule — Kaarli kiriku segakoor, juh. Joh. Jürgenson. 3. G. F. Händel, Orel-kontsert f-duur — Paul Pressnikov (orel). 4. A. Gretšaninovi, Liturgia domestica, Riigi Ringhäälingu orkester. A. Aleksandrovitš (tenor) ja ühendatud vene kirikukoorid. Juhatab prof. Joh. Aavik

21.45 prantsuse muusikat heliplaadelt. d'Indy, Sümfoonia Prantsuse mägestiku motiividel

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmteade
20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLSMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsinki 335,2 / 895 / 10
17.00 heliplaate
17.50 10 min. tütarlastele
18.00 lastetund ★ 19.15 vestlus
19.25 kõne ★ 19.45 laule ★ 20.10 kõne
20.30 ringh. ork. kontsert. Madetoja: Kulervo
20.45 kirev õhtu

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30
14.00—15.00 ajaviitemuusika
15.20—16.00 lõõtsharm.-muus. ja retsitatsioon
18.45—19.45 heliplaate
21.00—21.15 ameerika klaverimuusika
23.00—24.00 moodne tantsumuusika

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
17.45—18.30 kontsert ★ 21.00—21.30 kammermuusika ★ 22.00—3.00 raadioball noortele. Vaheaegil teateid

Luksemburg 1304 / 230 / 200
9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—16.00 ork.-kontsert. helipl. ja teated ★ 20.30—21.30 tantsu- ja ajaviitemuusika
Tšehhoslovakkia eeskava
21.45—22.00 viiuli ettek. ★ 22.20—22.35 ork. ettekanded ★ 22.40 Tšehhoslovakkia kontsert. Kavas: Smetana, Kricka, Dvorak, Friml jt. ★ 23.30 galakontsert. Kavas: Mozart, Schubert, Rimski-Korsakov, Joh. Strauss ★ 0.15 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert
12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
16.20—17.10 popul. muusika
18.10—18.40 Vitols'i laule.
19.10—19.30 läti laule (A. Vanags)
20.30—21.00 Schumann'i klaverimuusikat. 1. Novelett d-moll. 2. Sümfoonilised etüüdid
21.15—22.00 Gounod' oop. „Faust“, I ja II akt
22.15 „Faust“, III, IV ja V akt

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovive 395,8 / 758 / 12
7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
12.57 aeg. Krakovi fanfaarid
13.10—14.00 tantsumuusika
14.05—14.30 Ketelbey helitööd: a) Pärsia marss. b) Armastuse pühapaik. c) Templi aias.
17.00—17.45 mitmesug. maade tantse ork. ettek. Mozart: Menuett es-duur. Lanner: „Galanterii“, inglisvalss. Tauber: Tšardas. Moszkovski: Bolero. Mussorgski: Hopak. Thiele: Jaapani tantsud. Mraczek: India ja siiami tantsud Frederiksen: Eskimo tants. Verbicki: Tšehhi polka. Rudnicki: Masurka
18.00—18.25 laule (L. Zamorska)
18.35—18.50 heliplaate
19.15—19.45 viiulikontsert (St. Frenkiel). Vivaldi: Viiulikontsert ges-duur. Dobrov: Meloodia. Bloch: Nigun. Szymonovski: Noktürn ja tarantell
20.00—20.20 ja 20.30—20.45 koorilaule
22.00—22.30 Chopin'i helitööde kontsert (J. Turczynski). a) Ballaad as-duur, op. 47. b) Noktürn f-moll, op. 55. c) Valss as-duur, op. 31. d) Masurka e-moll, op. 41. e) Scherzo cis-moll, op. 39
22.40—23.00 Chopin: Sonata tšellole ja klaverile g-moll, op. 65
23.15—24.00 ja 0.05 tantsumuusika dancing „Paradis'ist“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
7.35—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
19.30—19.55 ilmalik orelimuus. B-A-C-H kompositsioonteemana
20.30—21.00 laule kandle saatel
22.10—23.00 uusimat ork.-muus. Schramm: Tantsusüit (esiettek.). Hannemann: Concerto grosso c-moll
23.30—1.00 tantsumuusika

Königsusterhausen 1571 / 191 / 60
7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
13.00—13.55 lõunakontsert Breslaust
14.00—13.45 heliplaate
16.15 lastelaule
16.40 raamatutefund
17.00—18.15 pärastl.-kontsert. Lehar: Juupiter-marss. Joh. Strauss: avamäng op. „Löbus söda“. Verdi-Bassi: fantaasia „Rigoletto“ teemal klarnetile ja orkestrile. Bellini: avam. „Norma“. Ponchielli: balletimuus. oop. „La Gioconda“. Korschat: Valss. Lincke: Siiami vahtparaad. Bruch: eelmäng „Loreley“le“
19.00—19.30 heliplaate
19.55—20.30 sõnalist ja lõpuks muusikat mõeldud ajast
20.30—21.00 itaalia keele tund
22.10—23.00 Eduard Erdmann mängib. Beethoven: Bagatellid, op. 126. Schubert: Sonata a-duur
23.30—23.45 raadiotehnikat
24.00—1.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Breslau 315,8 / 959 / 60
6.00—7.00 ja 7.35—8.00 heliplaate
8.15—9.40 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
20.00—20.40 heliplaatide-kabaree
22.00—1.00 tantsuõhtu noorele ja vanale

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100
7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
17.00—18.40 pärastl.-kontsert
19.30—19.40 seietusi Bruckneri III sümfoonia
19.40—20.40 kodumuusikat (instrumentaal-kvartett ja koor)
22.10—23.10 Anton Bruckner: Sümfoonia nr. 3 d-moll
23.30—1.00 kergesisuline kontsert (helipl.)

Hamburg 331,9 / 904 / 100
7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
19.30—19.45 videikkontsert heliplaadelt
20.00—21.00 puhkp.-muusikat. Weber avamäng oop. „Euryante“. Wagner: fant. oop. „Lohengrin“. Liszt: Polonees nr. 2. Tšaikovski: Internatsionaalne süit. Fürst: Peomarss
22.10—23.00 Loitev leek...! Läbilõige Verdi oop. „Trubaduur“
23.20 muusikaline vahemäng (laul ja klaver). Mozart: a) Sonata es-duur; b) Chloe. Beethoven: Bagatellid es-duur ja d-duur. Schumann: 2 laulu. J. Brahms: a) Rapsodia h-moll. b) 2 laulu
24.00—1.00 ajaviitemuusika. Auber: avam. „Verbavalu“. Feldmann: Egiptuse ööd, valss. Kling: Pärlid, polka kahele trompetile. Heiser: Kalm aasal. Voigt-Stumpf: avam. oop. „Meie Fritz“. Lülling: Maiunelm. Rust: Hispaania legend. J. Strauss: Carmen-valss. — Galopp saksofoni ettek. — Lindemann: Liliputlased tulevad

München 405,4 / 740 / 100
8.20—9.30 varane kontsert
17.00—18.00 kirev tund
18.50—19.10 R. Eisenmann: 12 valssi klaverile neljal käel, op. 13
20.00—21.00 talupoja-muusika
22.10—23.00 ringh. orkestri kontsert. Lortzing: avam. oop. „Relvasepp“. Suppé: pop. op. „Fatinitza“. Drechsel: Süit. Beck: Lotti-valss. Puccini: fant. ooperist „Manon Lescaut“
24.00—1.00 ajav.- ja tantsumuusika Leipzigist

Königsusterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
13.00—13.55 lõunakontsert
14.00—14.45 õnneliku reisi (helipl.)
17.00—18.30 ajaviitemuusika (orkester ja solistid)
18.45—19.25 heliplaate
20.00—20.45 lastetund
20.45—21.00 Joh. Brahms: Rapsodia h-moll, op. 79. Esitab Wilhelm Backhaus
21.00—23.00 dr. Goebbels'i kõne
22.30—23.00 soovikontsert helipl.
24.00—1.00 rahvamuusikat solistide, koori ja mandol.-ork. ettek.

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.00—7.00 ja 7.35 kontsert
17.00—18.30 ajaviitekontsert
19.10—19.50 vanu saksa laule sopr. ettek.
21.15—22.00 lastetund
22.00—23.00 lõbus kuuldemäng
23.25 puhkp.-kontsert
24.00—1.00 Joh. Brocki helindeid. 1. Kontsert fiöödile ja orkestrile. 2. Kolm laulu tenorile ja orkestrile. 3. Romantiline sümfoonia, op. 13

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
17.00 pärastl.-kontsert Breslaust
18.30—19.00 Ph. Gretscheri laule solistide ja koori ettekandes
20.00—20.45 lastetund
21.00 dr. Goebbelsi kõne
22.30—23.00 ajav.-muusika helipl.
23.30—1.00 tantsumuusika

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 ajav.-konts. Königsusterh.
20.30—21.00 väike õhtumuusika. Kaasteg.: harf, tšello ja orkester. Niemann: 4 vana tantsu. Thomas: Sügis (harf). Glasunov: Hispaania serenaad tšellole ja harfile
23.20—24.00 muusikaline vahemäng
24.00—0.35 Felix Woyrsch'i helindeid.
1. Kolm laulu soprani. 2. Sekstett kahele viiulile, kahele bratšele, kahele tšellole op. 72, b-duur
0.35 R. Schumann'i helindeid soprani ja tšello ettek. 1. Rahvapärased palu tšellole ja klaverile. 2. Laule sopr. ettek.
3. Rahvapärased palu tšellole ja klaverile. 4. Laule soprani
1.00—2.00 öömuus. (lühilainesaatja kaudu). Thomas: avam. oop. „Mignon“. Schröder: Tantsukummitus. Blumer: Siuletid. Meyer-Helmund: Unelm. Joh. Strauss: Laguunide-valss

München 405,4 / 740 / 100

8.00—9.30 varane kontsert
17.00—18.30 videvikkontsert
18.50—19.30 klaverisonaate
20.00—20.45 lastetund
21.00 dr. Goebbelsi kõne
23.20 vahe-eeskava
23.30 kuuldepala muusikaga
0.30—1.00 rahvamuusikat solistide ja mandol.-ork. ettek.

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.00 varane kontsert ja teated
17.00—18.25 pärastlõunakontsert
19.25—20.00 uusi koorilaule
20.00—20.40 „Kuckerbocker“, naljamäng
21.15 lastetund
22.00 Beckeri oop. „Ratbold“
23.30—23.40 poliitilised muinasjutud

Praha 470,2 / 638 / 120

7.15—8.30 teated ja muusika
17.40—18.20 muusikat noortele
18.55—19.55 saksa eeskava
20.30—21.00 slovaki laule
21.15—21.45 ringh. orkestri kontsert
23.15—24.00 sümfoonilise jazzorkestri kontsert

Viin 506,8 / 592 / 120

17.35—18.10 puhkp.-kontsert
19.05—19.35 koorikontsert
20.30—21.30 ajaviitekontsert. Kavas: Adam. Youmans, Brown, Joh. Strauss jt.
21.50—22.50 3 Hans Sachs'i lühinäidendit
23.00—24.00 Euroopa-kontsert Madridist. Turina: Sinfonia Sevillana. Albeniz-Arbo: a) El Albaicin; b) Triana. Espla: Canciones playeras. Sanjuan: Iniciacion de la „Liturgia Negra“
0.30—2.00 tantsumuusika

Budapest 550,5 / 545 / 120

18.30—18.55 heliplaate
19.25—20.10 salongkapelli kontsert
20.30 ülekanne Kuningl. ooperist
23.30 mustlasmuusika
0.10 Soome õhtu. Kõned ja soome rahvalaule

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ajaviitemuusika
★ 20.30—23.00 ülekanne teatrist
Paris (Poste Parisien) 312,8 / 959 / 60
21.25—22.00 muusikat kohvikust ★ 0.30—1.00 heliplaate

London National 261,1 / 1149 / 50

17.50 helipl. ★ 18.45 orelikonts. ★ 19.15—20.00 tantsumuus. ★ 21.20—21.30 helipl. ★ 22.30—22.50 kirev tund ★ 23.00—23.30 üliõpilaslaule ★ 0.15—kvinteti-konts. ★ 1.15—2.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

19.30 sümfooniakontsert ★ 22.00 ajaviite- ja tantsumuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

17.30 segakontsert ★ 20.30 kontsert

**KODUMAINNE SAATEKAVA
REEDEL, 7. DETS.****Tallinn** 410,4 / 731 / 20

Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20—8.30 hommikkontsert heliplaatidelt Tallinn-Lasnamäe
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kodumaisi päevauudiseid
18.30 lastetund
19.00 ülekanne Tartust
19.30 Vene muusikat heliplaatidelt. 1. Liadoff, Kaheksa vene muinasjuttu. 2. Liadoff, Mängutoos. 3) Rimski-Korsakov. Dubinuşka. 4. Borodin, Polovetside marsš — Londoni sümf.-ork. Juh. Albert Coates. 5. Rachmaninoff, Prelüüd op. 23, nr. 5 — Jack Hiltoni orkester
20.00 aianäitaja-õendus
20.01 ülekanne Tartust

20.35 kontsert. Juhatab R. Palm. Sekstett: Lincke, avamäng „Printsess Rosine“. Huyts, romans „Jumalagajätt“. Schmelting, süit „Õhtu Aranjuezis“. Gillett, Vahaja gavott. Waldteufel, valss „Armastuse ingel“. Siede, karakterpala „Ilus jaapanlanna“. Joh. Strauss, pop. ooperist „Mustlasparun“. Lüling, valss „Rannalained“, de Micheli, Kevadeunistus Keler Bela, Liblikajahat. Hartmann, Hällilaul. Dreyer, Hispaania marsš

Rotte ja hiiri

hävitab kindlasti ainult välismaa

ZELIO PASTA

Vabriku ladu: **A.-S. Mey & Landeren**

Tallinn, Viru tän. 9

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
19.00 dr. med. E. Sischer: Jooksja ehk reumatism. Kuidas sellest hoiduda ja kuidas seda ravida. (Eesti Tervishoiu Muuseumi loeng)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmateade
20.05 prof. Rootzman: Maailma ehitus
20.35 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA**Helsinki** 335,2 / 895 / 10

Soome keeles
17.00 ringh. orkestri kontsert. Teike: Vanad sõbrad. Strauss: a) avam. ooperiteile „Mustlasparun“. b) Valss. Lehar: mel. op. „Tsarevits“. Becce: Souvenir de Capri. Grünfeld: Barcarol. Nesvadba: Lorelei-parafraas. Toselli: Serenaad. Suppé: Lõbus burš
17.55 ja 18.10 kõne
18.30 viiuli-kontsert. White: Neegrilaul. Tšaikovski: Serenata melancholique. Kreisler: Chanson Louis XIII
19.15 kõne ★ 19.40 vesteid
20.05 Hannikainen-trio. Beethoven: Trio op. 1, nr. 2
20.45 reportaaž ühest maadlusest

Lahti 1807,2 / 166 / 40

Rootsi keeles
17.00 Helsinki ★ 17.55 kuuldemäng
19.15 kõne ★ 19.40 lugemistund
20.05 Helsinki ★ 20.45 vestlus
20.55 kõne ★ 21.10 reportaaž
21.35 aktuaalseid küsimusi

Stokholm 426,1 / 704 / 55**Motala** 1357 / 221 / 30

14.00—15.00 ajaviitemuusika
15.20—15.45 helindeid viiulile ja harfile. Saint-Saëns: Fantaasia. Tournier: Kaks romantilist prelüüdi. Schubert: Ave Maria
18.05—18.30 ajav.-muusika. Rimski-Korsakov: muus. „Scheherazade“st. Massenot: Angelus. Lalo: Vene laul. Rydberg: Meie unistuste meloodia. Clark: Marsš
19.00—19.55 ajav.-eeskava (laul, flööt, klaver). Skrzjabin: Etüüd cis-moll. Ljadov: Barkarol (klaver). — Laule — Samazenih: Hispaania skits. Faure: Fantaasia. Sain-Saëns: muus. „Ascanio“st (flööt). — Laul. — Strauss-Godowsky: Parafraas teemal „Vein, naine ja laul“ (klaver)

21.15—22.00 Joh. Brahms: Sümfoonia nr. 3, f-duur
22.00—24.00 Soome-Rootsi maadlusvõistluse ülekanne

Kalundborg 1261 / 238 / 60**Kopenhagen** 255,1 / 1176 / 10

21.10—21.25 Georg Kuhlenskampf mängib (helipl.). Kreisler: Tambourin Chinois. Beethoven: Romanss, f-duur ★ 23.25—23.45 Bellman-laule ★ 0.05—1.30 tantsumuusika

Luksemburg 1304 / 230 / 200

9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—16.00 ork.-kontsert, helipl. ja teated ★ 20.30—21.30 tantsu- ja ajaviitemuusika

Hollandi eeskava

21.40—22.00 raadio-kabaree ★ 22.20—22.55 ja 22.40—22.55 ork.-kontsert ★ 22.55 hollandi muusika kontsert. Kavas Fesch ja d'Hervelois ★ 23.30 kontsert ★ 23.45 kamermuusikat. Mendelssohn: Kvartett op. 1 ★ 0.20 tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15**Madona** 271,7 / 1104 / 20

6.55 koraal ★ 7.35—8.05 kontsert
12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
16.15—16.45 kontsert helipl.
17.15 V. Stotts'i (bariton) ettek. helipl.
17.40—18.00 läti muus. mandol.-ork. ettek. Reinholds: a) Hällilaul. b) Tristesse.

Ulmis: a) Galopp. b) Valss
18.30—19.10 mandol.-ork. ettekanded
20.10—21.00 läti muusika. Laule. — Kepi-
tis: Trio c-moll. — Laule
21.20—22.00 popul. orkestrikontsert. We-
ber: Avamäng. Massenet: Neapeli stsee-
ne Lanner: Schönbrunni valss
22.15 Skrjabin: Unistus. Berlioz: a) Nõia-
tuukeste tants. b) Sülfide tants
22.45—23.30 ajaviitemuus. helipl.

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

7.45 koraal ★ 7.48, 8.07 ja 8.25 helipl.
12.57 aeg. Krakovi fantaarid
13.10—13.45 Seredynski ork. kontsert. Se-
redynski: Puusõdurite defilee. Lincke:
Balleti avamäng. Rust: „Armastuse
õied“, valss. Heykens: Serenaad. Ascher:
Boston. Westenberg: „Slamat makan“,
marss. Hraby: Popurrii Viini operetti-
gest. Illinger: „Sõjaväe tagasitulek“,
marss
14.05—14.30 kontserdi järg
16.45—17.45 tantsumuusika
18.15—18.50 kammermuus. Haydn: Kvar-
tett g-duur. Rudnicki: Andante con
allegro
19.15—19.45 solistide ettek. helipl.
20.00—20.20 ja 20.30—20.45 ajaviitemuusika
kohvik „Gastronomja“st
21.15—23.30 Varssavi Filharmoonia sümfoo-
niakontsert. Filharm. ork. V. Biedja-
jev'i juh. ja Al. Borovski (klaver).
Brahms: IV sümfoonia e-moll. Mozart:
Klaverikontsert a-duur. Franck: „Need-
tud kütt“, sümfooniline poeem. Liszt:
Ungari fantaasia
0.05 tantsumuusika helipl.
1.00 tantsumuusika restoran „Gastronom-
ja“st

Heilsberg 291,0 / 1031 75

7.35—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-kontsert
19.30—20.15 slaavi muusikat viiuli ettekan-
des. Bortkiewicz: Baanaad cis-moll. Dvo-
rak: Sonatain g-duur. Glasunov: Teema
variatsioonidega, op. 72. Vieniavski:
Slaavi tantsud
21.15 „Danzigi ballaad“, kuuldemäng
22.15—23.00 R. Schumann: Klaverikvintett
es-duur, op. 44. Lõpuks laule sopr. ettek.
24.00—1.00 tantsumuusika

Meie

„Rahvavastuvõtja“

ühes döönamilise valjuhääldajaga
maksab ainult kr. 76.—

ELFKTROTEHNIKA
LABORATOORIUM
JAAKSON & JÄTMAR
Endla 9. telefon 448-33

Königsvesterhausen 1571 / 191 / 60

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
13.00—13.55 lõunakontsert
14.00—14.45 armastuslaule helipl.
17.00—18.30 videvikkonts. Münchenist. Le-
har: avam. op. „Eva“. Debussy: Süit
Bergamasque. Frankenstein: muusika-
stseene „Li-tai-pe“st. J. Strauss: Valss.
Leopold: Volga, vene viisid. Koder:
Jõulud liginevad. Gounod: balletimuus.
„Saba kuninganna“
19.10—19.40 heliplaate
20.00—21.00 tantsu- ja ajav.-muusika
21.15—21.45 vaimulikku muusikat orkestri
ja soprani ettek.
24.00—1.00 õõmuusika. Smetana: avamäng
„Müüdud mõrsja“, d'Albert: Dramaatiline
süit. Weber: mel. „Preziosa“st. Lan-
ner: Romantikud, valss. Kullak: Peop-
lonees. Beethoven: Yorki marss

Breslau 315,8 / 959 / 60

6.00—7.00 ja 7.35—9.40 heliplaate
17.00—18.30 pärastlõunakontsert
21.10—23.00 „Lõbus õhtu Paul Kellari juu-
res“, kuuldemäng muusikaga
23.30 Bachi orelimuusika. 1. Kolm oreli-
koraali. 2. Prelüüd ja fuuga es-duur.
3. Trio c-moll. 4. Fantaasia g-duur
0.15—1.00 õõmuus. helipl. Beethoven:
Romanss g-duur. Brahms: Intermezzo
es-duur. R. Strauss: stseene oop. „Salome“.
Bizet: mel. oop. „Pärlipiitaja“.
Chopin: Prelüüdid. Beethoven: katke
kvartetist op. 59, nr. 3

Berlin-Tegel 356,7 / 841 / 100

7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 konts.
17.00—19.00 pärastlõunakontsert
19.05—19.30 raamatutetund
21.10—22.00 mandol.-ork. ja ksülofoni ette-
kand. Lincke: Marss. Schmalstich: ava-
mäng Fashingsüdist. Waldteufel: „Es-
pana“, valss. Rosenthal: Herta-gavott.
Strauss: Radetzky-marss (ksülofon) —
Baldamus: „Forellidemängud“, inter-
metso. Ritter: Külapärna all. — Som-
merfeld: Vene tants (ksülofon) — Fu-
cik: „Varjumängud“, intermetso. —
Sommerfeld: a) „Lõbus kolmik“, galopp.
b) „Napolo“, marss (ksülofon)
22.00—23.00 kuuldemäng
23.20—0.10 Max Reger: Kontsert klaverile
ja ork. f-moll

Hamburg 331,9 / 904 / 100

7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
17.00—18.30 pärastl.-konts. Münchenist
20.00—21.00 ajav.-muusikat Leipzigest
21.10—23.00 „... ja õhtuti tantsitakse“
23.20 tantsuõhtu järg
24.00—1.00 õhtukontsert. Smetana: avam.
oop. „Müüdud mõrsja“, d'Albert: Dra-
maatiline süit. Weber: mel. „Prezio-
sa“st. Lanner: Romantikud, valss. Kul-
lak: Pidulik polonees. Beethoven: Yor-
cki marss

München 405,4 / 740 / 100

8.10—9.30 heliplaate
17.00—18.30 videvikkontsert
18.50—19.10 Elisabeth Spitzer (klaver). Ka-
vas: Bach ja Brahms
20.00—22.00 saksa tantsud Schubertist ku-
ni tänapäevani
22.00—23.00 õhtukontsert. Raff: Metsas.
sümfoonia nr. 3 suurele orkestrile f-duur
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.00 õõmuusika

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.35—9.00 varane kontsert ja teated
17.00—18.00 pärastlõunakontsert
18.20—18.50 laule metsosoprani ettek.
19.20—20.45 ajav.-muusika. Storck: Marss.
Suppé: avam. „Mudel“. Scheffel: Valss.
Kreutzer: mel. oop. „Õõlaager Granaa-
das“. Pataky: Rokoko-gavott. Micheli:
Napoli süit. Steiner: Serenata appassio-
nata. Krome: Isamaahelid. Kockert:
Naerev iludus, intermetso
21.40—23.00 Lauckneri draama „Bernhard
von Weimar“
23.20—1.00 õõmuusika. Schubert: avam.
„Claudine von Villa Bella“. Sinding:
Süit a-moll viiulile ja ork. Humper-
dinck: 3 laulu. Bizet: Lastemängud

Praha 470,2 / 638 / 120

7.15—8.30 teated ja muusika
18.00—19.00 instrum.-kvarteti kontsert
19.20—19.55 saksa eeskava
21.00—20.40 šrammelmuusika
22.00—23.00 ringhäälingu orkestri kontsert
23.15—23.30 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120

17.10—17.45 kuulsaid kunstnikke (helipl.)
18.15—18.45 itaalia kunst- ja rahvalaule
soprani ettek.
21.30—22.20 kaasagset itaalia ork.-muusi-
kat. Casella: Introduzione, Aria e Toc-

cata suurele orkestrile, op. 55. Malipiero:
3 sümfoonilist katket muusikal. draa-
mast „Torneo notturno“. Mortari: Rap-
soodia

22.30 kaubandusministri poolt korraldatud
roul talveabi heaks

Budapest 550,5 / 545 / 120

18.15—19.00 mustlasmuusika
20.25—21.35 salongkap. kontsert
22.50 ooperi-orkestri konts. Mendelssohn:
Ruy Blas — avam. Schubert: III sümf.
d-duur. Mikus-Csák: Seruzad. Juferov:
Ühe suveöö võlu. Bizet: Lastemängud —
väike süit. Szabados: Vanad ungari tant-
sud. Weber: Kutse tantsule.
0.20 ajaviitekontsert

Bukarest 364,5 / 823 / 12

18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ajav.- ja rumee-
nia muusikat ★ 21.00 sümf.-kontsert. Cou-
perin-Cortot: Süit teatraalses stiilis.
Chausson: Luuletus viiulile ja ork. Stra-
vinski: Kontsert viiulile ja ork. ★ 22.15—
23.00 konts. järg. Brahms: Sümfoonia
nr. 1, c-duur

Pariis (Poste Parisien) 312,8 / 959 / 60

20.57—21.07 ja 21.28—22.00 helipl. ★ 22.15
opereti ülekanne ★ 0.30—1.00 helipl.

London National 261,1 / 1149 / 50

17.35 ork.-kontsert ★ 18.30 ajav.-muusika
★ 19.15—20.00 septeti-kontsert ★ 22.45—
23.30 pubkp.-ork. kontsert. Kalinnikov:
„Tsaar Boris“, avam. Leoncavallo: Se-
rnaad. Saint-Saëns: „Simson ja Delila“,
fant. Sousa: „Kuningas Eduard“, marss ★
0.15—1.10 ork.-kontsert. Dvorak: Veemes,
sümf. pilt. Humperdinck: Mauri rapsoo-
dia ★ 1.15—2.00 tantsumuus. (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

18.25 ooperi ülekanne ★ 22.30 ajaviite- ja
tantsumuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

19.50 külakontsert

KODUMAINNE SAATEKAVA LAUPÄEVAL, 8. DETS.

Tallinn 410,4 / 731 / 20

Tallinn RKS

7.00 äratusmäng
7.05 võimlemine (Ernst Idla)
7.20—8.30 hommikkontsert heliplaadidelt
Tallinn-Lasnamäe

17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 välismaisi päevauudiseid
18.00 heliplaate
18.15 kohalike päevauudiseid
18.30 kapten E. Püss: Eesti Vabadussõda.
Taandumine Rakvereni ja Rakvere ma-
hajätmine. Vastupanu organiseerimine
Simuna, Kadrina, Viitna joonel ja taan-
dumine Jägala jõe üldjoonele
19.00 prantsuse keele tund edasijõudnuile
(Cathala)

19.30 pool tundi perenaistele. Naiskutse-
kooli õpetaja Irene Reitag: Viipeid naise
rõivastumisele
20.00 ajanäitaja-õendus
20.01 ülekanne Tartust

20.05 „Taavet ja Koljat“. J. Tamverk'i
oratoorium. (Ülek. „Estonia“ kontsert-
saalist). Kaasteg.: Karl Ots (ten.), Karl
Viitol (bariton) ja B. Hansen (bass).
Tallinna Meestelaulu Seltsi meeskoor,
Riigi ringhäälingu orkester. Juhatab
autor. Vaheajal umbes 20.40—20.50 kõne-
leb Eesti Ühistegelise Liidu esimees
O. Köster teemal „Ühistegevusnädal“

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

7.00—8.30 ülekanne Tallinnast
17.30 heliplaate ja reklaami
17.45 ülekanne Tallinnast
20.01 ilmateade
20.05 ülekanne Tallinnast

VÄLISMAINE SAATEKAVA

Lahti 1807,2 / 166 / 40
Helsinki 335,2 / 895 / 10
 17.00 heliplaate ★ 17.50 kõne
 18.10 duette operetest
 18.30 kõne ★ 19.15 aktuaalseid küsimusi
 19.40 retsitsioon
 20.25 meeskoori „Laulu-Miehet“ 20. a. juubelikontsert. Krohn: Pyyntö. Turunen: Polku (baritoni soolo). Pesola: Pieni pelimanni. Linnala: Prometheus. — Made-toja: Limokujassa. Kajanus: Taivas on sininen, on valkoinen (tenori soolo). Sibelius: Rakastava (tenori soolo) — Järnefelt: Tanssin kulku. Maasalo: Luostaritarhassa. Kuula: Kullervon laulu. Törnudd: Oli enne ukko, akka. Palmgren: Tuutulaulu. Sibelius: Terve kuu
 22.15—24.00 tantsumuus. Grand hotellist

Stokholm 426,1 / 704 / 55
Motala 1357 / 221 / 30
 15.00—16.00 ajaviitemuusika
 16.20—17.00 ajaviitemuusika
 17.20—18.05 ajaviite-eeskava
 18.30—19.00 heliplaate
 19.30—20.30 provintsi eeskava
 21.00 kabaree
 22.00 vana tantsumuusika
 23.00—24.00 moodne tantsumuusika

Kalundborg 1261 / 238 / 60
Kopenhagen 255,1 / 1176 / 10
 18.00—18.30 laule ★ 22.30—22.55 jazzrütme ★ 23.10—23.30 jazzlaule ★ 23.30—24.00 ajav.-muusika ★ 24.00—1.15 tantsumuus.

Luksemburg 1304 / 230 / 200
 9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—16.00 ork.-kontsert, helipl. ja teated ★ 20.30—21.30 tantsu- ja ajaviitemuusika
 Prantsuse eeskava
 21.45—22.00 muusikat ★ 22.20 laule ★ 23.00 kuni 23.30 prantsuse muus. kontsert. Kavas: Delaunay, Godard, Debussy-Salabert jt. ★ 23.40 galakontsert. Beethoven: Kontsert viiulile ja orkestrile (sol.: Henri Temianka). Tšaikovski: Serenaad op. 48 orkestrile ★ 0.45 ajaviitemuusika ★ 0.30 tantsumuusika

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
 6.55 lati laul ★ 7.35—8.05 kontsert
 12.00—12.30 börsiteated ja heliplaate
 16.30—17.15 popul. muus. helipl.
 17.45—18.00 vokaalmuus. helipl.
 18.50—19.00 orelikontsert (A. Kalniņš)
 19.30—20.00 läti, eesti, norra, tšehhi laule üliõpil. dopelt-kvarteti ettek.
 20.30—21.00 orkestrikontsert. Rose: Eks-taas, op. 28. Skasola: Väike geiša. Armando: „Budha maal“, intermetso. Ketelbey: Jaapani tuulevari. Benatzky: Valss op. „Väike kohvik“. Lehar: Hispaania tants op. „Frasquita“
 21.20—22.00 Lauma Reinholds'i helit.
 22.15 orkestrikontsert. Nedbal: Jututised. Smetana: tants oop. „Müüdnud mõrjsja“
 23.00—24.00 tantsumuusika

Tehniline nõuanne

amatööridele Tallinna
 parimate radioeri-
 teadlaste poolt.

JAAKSON & JÄTMAR

Endla 9, telef. 448-33

Varssav 1345 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
 9.00 koraal ★ 9.03, 9.22 ja 9.40 helipl.
 11.00 vaimulik muusika helipl.
 11.45 ülek. Sienkiewicz'i nimelisest mungakloostrist

12.57 aeg, Krakovi fanfaarid
 13.15—15.00 kontsert. Ringh. sümf.-ork. ja M. Trombini-Kazuro (klaver). Klechniovka: „Vavel“, sümfooniline poeem. Melcer: Klaverikontsert e-moll (orkestri saatel). Mozart: Sümfoonia c-duur (Jupiter). Wagner: a) Introduktsioon oop. „Lohengrin“. b) Siegfriedi Rheinisoit oop. „Jumalate videvik“

15.00—16.00 vanu valsse ja popul. laule heliplaadidelt

16.15—16.25 heliplaate
 16.35—16.45 mandol.-ork. ettek. helipl.
 18.00—18.50 tantsumuusika
 19.15—19.45 tšellokontsert (C. Vilkomirski). Godard: a) Järvel. b) Serenaad. Debussy: a) Menuett. b) Arabesk. Cassado: Requebros. Davydov: Purskkaevu juures

20.00—20.20 aariaid ja laule
 20.30—20.45 „Revelers“ ansambi ettekanded
 21.00—21.45 kontsert. Ringh. sümf.-ork. ja S. Mossoczy (bass). Mozart: 2 aariat oop. „Völflööti“. Glück: Orjade tants oop. „Iphigenia Aulises“. Meyerbeer: Tõrvikute tants nr. 1. Halevy: aaria oop. „Juuditar“. Delibes: balletimuus. oop. „Lacmé“

22.00—22.45 Sibeliusi helitööde kontsert ringh. sümf.-ork. ettek. 1. V sümfoonia es-duur. 2. Muusikat draamast „Kuningas Kristjan II“

12.15 jõulumuusika helipl.
 23.40—24.00 tantsumuusika helipl.
 0.35 tantsumuusika hotell „Polonia'st“
 1.00 tantsumuusika dancing „Paradis'ist“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
 7.35—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.50 päraatl.-kants. Vaheajal kõne
 19.30—20.00 videvikumuusika (viulil ja orel)
 20.25—21.30 „Täisgaas“ — tund naeru kuni pisarateni
 22.30—23.00 rahvalaule naiskooi ettek.
 23.30—1.30 tantsumuusika

Königsusterhausen 1571 / 191 / 60
 7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 kants.
 13.00—13.55 lõunakontsert
 14.00—14.45 lõbus nädalalõpusalat
 17.00—19.00 kirev laupäeva-päraatlõuna. Kaasteg.: solistid, koor ja orkester
 19.40—21.00 heliplaate
 24.00—1.00 öömuusika Münchenist

Breslau 315,8 / 959 / 60
 6.00—7.00 helipl. ★ 7.35 hommikkants.
 17.00—19.00 päraatlõunakontsert
 19.20—19.50 viiulikontsert. Gluck: a) Andante, b) Meloodia. Kodaly: Adagio. Mozart: a) Larghetto, b) Saksa tants
 20.15—20.40 järgmise nädala saatekava ja helipl.
 21.10—23.00 vaba aeg ülekanneteks
 23.30—2.00 tantsumuusika

Berliin-Tegel 356,7 / 841 / 100
 7.15—7.30 võimlemine ★ 7.35—9.00 kants.
 17.00—18.45 ajaviitekontsert
 20.00—20.25 adventmuusikat viiuli ja tšembalo ettekandes
 20.25—20.40 rahvalaule
 21.10—21.30 marssmuusikat helipl.
 21.30 dr. Goebbelsi kõne
 22.30—23.00 kontsert helipl.
 23.30—2.00 tantsumuusika

Hamburg 331,9 / 904 / 100
 7.35—8.00 ja 8.10—9.00 hommikkontsert
 17.00—18.30 päraatl.-kontsert
 19.00—19.35 videvikants. heliplaadelt
 20.00—21.00 ajaviitekontsert
 21.10—23.00 „Tingel-tangelist varieteeni“. Suur kirev õhtu orkestri ja arvuka solistidepere kaastegevusel
 23.30 v. Königsusterhausen
 23.45—2.00 tantsumuusika

München 405,4 / 740 / 100
 8.00—9.30 varane kontsert
 17.00—18.30 lõbus päraatlõuna
 18.40—19.00 kodumuusika jõuludeks
 21.10—21.30 vokaalsolistide ettek.
 21.30 dr. Goebbelsi kõne
 22.30—23.00 ajaviitekontsert
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.00 tantsuraadio

Leipzig 382,2 / 785 / 120
 7.35—9.00 varane kontsert ja teated
 17.00—18.30 päraatlõunakontsert
 19.25 tantsuplaate nädalalõpuks
 20.05—20.40 lõbusaid ja tõsiseid rahvalaule
 21.10 marss-muusika helipl.
 21.30 dr. Goebbelsi kõne
 22.30—23.00 muusikaline vahemäng
 23.30—2.00 öömuusika

Armsaim kohtamispaik on uuesti avatud

KOHVIKUS

Vene t. 1 Vene t. 1

Ruumid remonteeritud ja eriti mugavad
Palume külastada!

Praha 470,2 / 638 / 120
 7.45—8.30 teated ja muusika
 17.00—18.30 ringh. ork. kontsert
 18.45 heliplaate
 18.55—19.55 saksa eeskava
 20.05—20.55 opereti ülekanne
 21.00—23.00 sümfooniakontserdi ülekanne
 Smetana-saalist
 23.25 heliplaate
 23.30—0.30 tantsumuusika

Viin 506,8 / 592 / 120
 17.30—19.00 ork.-kontsert. Kavas: Rossini, Joh. Strauss, Joh. Brahms, Jos. Strauss. Sarasate jt.
 19.25—20.00 rahvalaule
 20.10—20.45 adventõhtu ülekanne
 21.30—23.45 Eysleri op. „Kunstnikuveri“
 0.05 tantsumuusika
 1.15—2.00 öökontsert helipl.

Budapest 550,5 / 545 / 120
 19.45—20.30 heliplaate
 21.00—22.30 soovikontsert
 22.50 mustlasmuusika
 23.40 orkestrikants. Offenbach: Orpheus allilmas, avam. Hubay: Mask — balletimuus. Perenyi: Relvade tants. Logodi: Itaalia päevik. Respighi: Gagliarda. Buzas: Pulmamars. Weiner: Serenaad f-moll

Bukarest 364,5 / 823 / 12
 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 tantsum. ★ 20.20 uudisheliplaate ★ 21.00—22.00 operetimuus. ork. ja sol. ettek. ★ 22.20—23.00 kontsert ★ 23.25 tantsumuusika

Paris (Poste Parisien) 312,8 / 959 / 60
 21.30 Joh. Straussi valsse helipl. ★ 21.50 helipl. ★ 22.15 kontsert ★ 23.00 tantsumuusika ★ 0.30—1.45 heliplaate

London National 261,1 / 1149 / 50
 19.15—20.00 ajav.-muusika ★ 21.30 ork.-kontsert. Suppé: Hommik, lõuna ja õhtu Viinis. — Laule. — Coates: Fantaasia. — Laule. — Wood: Üks päev mulasmaal ★ 22.30—23.30 kirev tund ★ 24.00—0.55 viiuli ja klaveri ettek. Faure: Sonaat a-duur. Beetoven: Sonaat c-moll ★ 1.00—2.00 tantsumuusika (Droitwich)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
 23.00 tantsu- ja ajaviitemuusika

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
 21.00 sümfooniakontsert

CQ de ESX

Èriosa

lühilaine-amatööridele

LÜHILAINEVASTUVÕTJA „1-0-1“

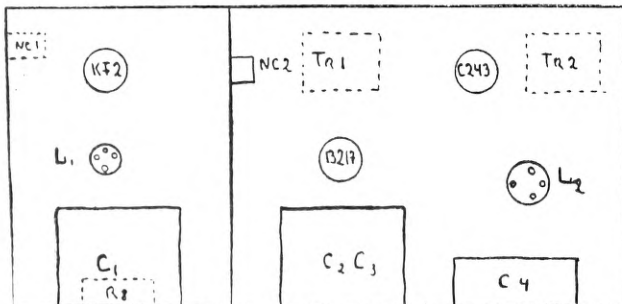
(Jatk)

Vastuvõtja šassii tuleb valmistada alumiiniumplekist. Stabiilsuse mõttes peab see olema vähemalt 1,5 mm paksune, kuna esiplaadi jaoks on parem võtta kahe või 2,5-e mm plekk. Šassii mõõdud on 300×200×60 mm; esiplaadi kõrgus on umbes 200—220 mm. Kui erilise polaar-kondensaatori asemel kasutada kahte harilikku kondensaatorit, siis tuleks šassii pikkust suurendada 35—38 sentimeetrit. Osade paigutus on toodud joon. 1. KS-lamp ja juurdekuuluv võnkering L_1C_1 , on alumiiniumist vaheseintega täiesti eraldatud teistest aparaadi osadest. Esiplaadile on monteeritud kondensaator C_1 , C_2C_3 , C_4 , potentsiomeeter R_8 ja küttelülili. Väljumis- ja MS-transformaator on paigutatud šassii alumisele poolele, kuhu on paigutatud ka kõik plokid ja takistused. Potentsiomeeter R_6 võib ka šassii alumisele ehk tagumisele poolele paigutada, kuna teda tuleb väga harva kasutada. Šassii pealmisele poolele peale lampide pesade monteeritakse veel kaks harilikku lambipesa, milliseid kasutatakse vahetatavate poolide hoidjatena.

Nöitrodoon NC_1 on paigutatud šassii alla vasakpoolsesse nurka just antenni puksi kõrval, kuna nöitrodoon NC_2 on monteeritud vaheseina külge. Kõik KS-juhtmed peavad olema sirged ja mehhaaniliselt tugevad. Erilist hoolt tuleb kanda selle eest, et kontaktid oleksid ideaalsed, s. t. hästi joodetud või tugevasti mutritega kinni pigistatud. KS-paispooli asukoht on šassii all audionlambi pesa juures, kuna selline paigutus võimaldab tagasiside juhete teha üsna lühikeseks. Vastuvõtja monteerimise kohta on maksivad kõik reeglid, millistest rääkin ühes eelmises 1.1.-eriosas.

Poolide konstruktsioon

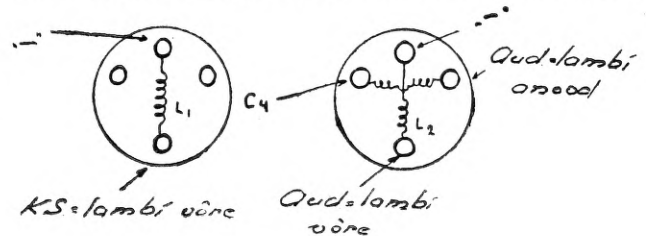
Vastuvõtja poolid on vahetatavad. Iga amatöör- „bandi“ jaoks tuleb valmistada kaks pooli (L_1 ja L_2). Poolid on keritud vanadele lambisoklitele. Soklite eemaldamiseks tuleb läbipõlenud lampi sokli kohalt piirituse-

Joon. 1.

tulega soojendada niikaua kuni kitt, mis ühendab klaaskolvi sokliga, läheb päris pehmeks, ettevaatlikult soklit keerates edasi-tagisi eraldub see klaasist ja kui nüüd sokli tihvtid kuumaks ajada, nii et seesolev tina sulab, tuleb klaaskolv ühes ühendustraatidega kergesti soklist

välja. Kuna kuumutamise juures võib lamp kergesli puruneda, siis on soovitatav ülalkirjeldatud toimingu ajal lampi pehme kaltsuga ümber mähkida, kuna vastasel

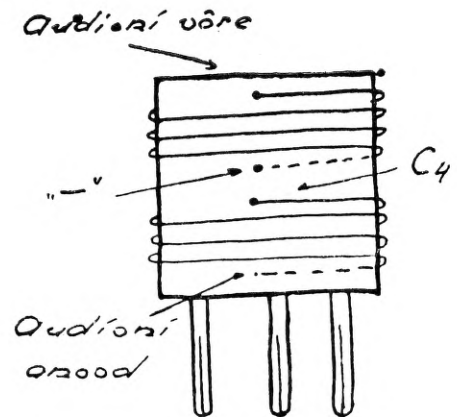

Joon. 2.

korral võivad klaasitükid kätele ja silmadele ohtlikuks saada. Lahtivõetud soklid puhastatakse ülejäänud kitist ja nendele puuritakse 1 mm augud traadi läbitõmbamiseks ja kinnitamiseks. Keerdude arv iga amatöör- „bandi“ jaoks on järgmine:

20 meetri piirkond — $L_1 L_2$ 5 keerdu 0,5 mm — email; tagasiside — 5 keerdu 0,1 mm — siid.

40 meetri piirkond — $L_1 L_2$ 12 keerdu 0,5 mm — email; tagasiside — 8 keerdu 0,1 mm — siid.

Joon. 3.

80 meetri piirkond — $L_1 L_2$ 22 keerdu 0,2 mm — puuvill; tagasiside — 12 keerdu 0,1 mm — siid.

Vahepealsete lainepiirkondade katmiseks võib teha veel poole juurde. Ringhäälingusaatjate vastuvõtmiseks võib lambi soklitele kinnitada pertinaks torud (läbimõõt 22 mm) ja nende kerida poolid vastavalt soovitava lainepiirkonnale.

Poolide konstr. selgitavad joon. 2. ja 3. KS-lambi võringi poolide (L_1) otsad on ühendatud nii, et ülemine ots, mis läheb KS-lambi võrele, on ühendatud selle lambisokli jalaga, mis on tavaliselt anood ja alumine ots selle jalaga, mis on tavaliselt võre. Audionlambi võ-

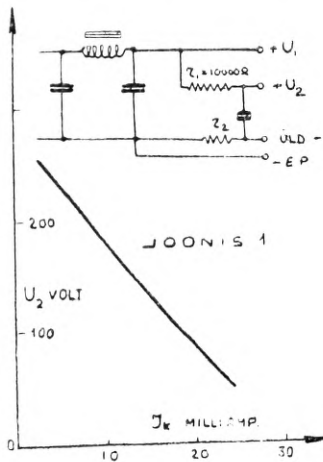
ringi poolid (L_2) on samuti ühendatud soklis „anoodi“ ja „võre“ jalgade vahele. Tagasiside poolide otsad lähevad „kütte“-jalgade külge. L_2 ja tagasiside on ühes sihis keritud; nende vahele on jäetud umbes 2–3 mm vahe. Tuleb pidada silmas, et tagasisidepooli alumine ots läheks otse B217 lambi anoodi juurde ja vastavalt sellele tuleb ühendada kõik poolid soklikontaktidega ja ka poolihoidja-kontaktid. Võib juhtuda, et tagasiside ei tööta tarviliselt „pehmelts“; sellisel juhul, nagu varem mainisin, võib muuta tagasisidepooli keerdude arvu või teha vahe võre- ja tagasisidepooli vahel suuremaks või väiksemaks. Kui vastuvõtja on valmis ja töötab korra-

likult, siis tuleb iga poolikomplektiga kaetav lainepeirkond põhjalikult „läbi otsida“ ja amatöör-„bandi“ asukohad kindlaks teha ja neile „band setting“ kondensaatori asukohad üles märkida. Kui see on ükskord tehtud, siis on edaspidi lihtne ühelt piirkonnalt teisele üleminekul õige kondensaatori asetus üles leida. Umbkaudselt võib üksikud lainepeirkonnad gradueerida ametlike jaamadega järele. Vastava nimestiku koos väljakutsetega ja laine pikkustega avaldame lähemas lühilaine eriosas. Vastuvõtja konstruktsiooni ja töötamise kohta puutuvate küsimustega palun pöörata otse minu poole.

V. Suigusaar.

Lihtne ja odav stabilisaator

Suurimaks puuduseks võrkanoodidel on nende klemmipingete ebastabiilsus. Pinge võrkanoodi klemmidel kõigub olenevalt koormusest väga laiaides piirides ja eriti tugevasti siis, kui pingete vähendamiseks tarvitatakse järjestikku ühendatud takistusi (vt. joonis 1)*.

Sellisel juhul on täiesti võimatu tähistada võrkanoodi klemmisid vastavalt saadavatele pingetele.

Klemmipingete (+ U_2 ja üldmiinuse vahel) võrdub teatavasti:

$$U_2 = U_1 - ir_1 \quad (1)$$

(kus i on voolutugevus r_1 -harus) ja on täiesti määratamata suurus. Samal joonisel ette toodud võrkanoodi karakteristikast näeme et U_2 kõigub nulli ja 300 voldi vahel. Sellistel põhjustel on meil teadmata ka negatiivse eelpinge suurus (üldmiinuse ja $-E, P$ vahel), mille tekitamiseks on määratud takistus r_2 . Klemmipingete sõltuvus koormusest jääb põhimõtteliselt samaks ka siis, kui pingete jagamiseks tarvitame potentsiomeetrit.

Selle tagajärjel ilmuvad vastuvõtu või võimendamise seadeldises paratamatud moonutused. Voolutugevuse langemisega tõuseb klemmipingete (takistades voolu langemist) ja langeb tema tõusmisel. Voolu muutused on niiõelda „sumbutatud“ — vool ei lange ja ei tõuse normaalsete suurusteni.

Pinge konstantsuse hoidmiseks on ilmunud müügile viimastel aastatel nn. stabilisaatorid. Selline stabilisaator koosneb tavalisest huumlambist (nende ehituse ja tarvitamise kohta on ilmunud „Raadios“ mitu artiklit), milline lülitatakse paralleelselt stabiliseeritava pinge klemmidele. Huumlambi suhtumine klemmipingele on väga huvitav. Teatud pinge all ta ei juhi üldse voolu ja ainult siis, kui pinge tõuseb nn. „süütepingeni“ (U_s , vt. joonis 2), lamp ioniseerub ja hakkab voolu juhtima (joonis 2). Lambi juhtivus on peaaegu sümmeetriline

* Joonisel on lihtsuse pärast näidatud ainult üks takistus r_1 .

mõlemale poole, nii et lambist voolab läbi ka vahelduvvool, ainult õige vähe detekteeritud kujul.

Vooluallika pinge suurenemisega (E joonisel 2) lambi klemmipingete enam ei tõuse, isegi langeb võrreldes süütepingega, seistes püsival kõrgusel, mis võrdub selle lambi ioniseerimispingele (U_1 joonisel 2) — tavaliselt 80–120 voldi vahel.

Oomi seadus ei ole sellise stabilisaatorilambi kohta maksev ja tema asemel on meil järgmine olendus:

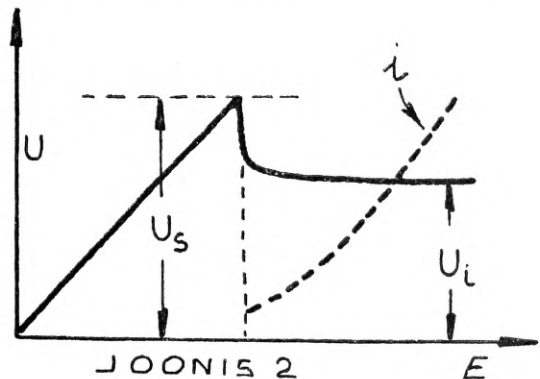
$$i_s \cdot r_s = \text{const}:$$

(i_s voolutugevus stabilisaatoris, r_s -stabilisaatori takistus). Sellest saame, et lambi sisetakistus, milline võrdub:

$$r_s = \text{const} \cdot \frac{1}{i_s} \quad (2)$$

on muutlik ja on vastuproportsionaalne voolutugevusele.

Stabilisaatori lülitusviis on näidatud joonisel 3. Vool i (mis voolab e_1 ja r_2 läbi) hargneb kahte osas: i voolab stabilisaatorisse S ja ik — tarvitajasse (vastu-

võtja lampi). Nende voolude suhe on Kirchhofi seadusele vastavalt:

$$\frac{i_s}{i_k} = \frac{r_k}{r_s}$$

(kus r_k on vastuvõtja anoodringi takistus ja r_s stabilisaatori takistus) või valemi (2) põhjal:

$$\frac{i_s}{i_k} = \frac{i_s \cdot r_k}{\text{const}} \text{ ja tähendab } i_k r_k = \text{const} = U_2$$

Voolutugevused stabilisaatori ja koormuse vahel on alati jaotatud nii, et nende suurus on praktiliselt muutmata ja seega ka klemmipingete konstantne.

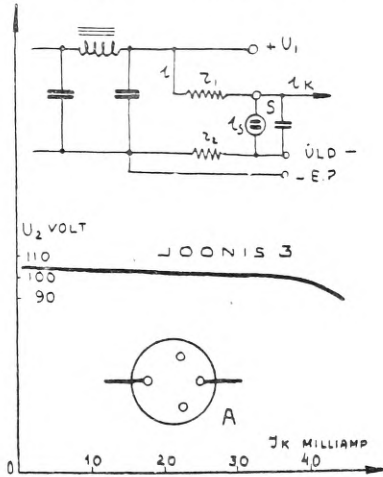
Stabilisaatori mõju on näidatud joonisel 3.

Stabilisaatoreid tarvitatakse väga palju raadio-praktikas vastuvõtjate ja mõõteriistade juures.

Kuid... võib olla, et Teie ainult ei tea kus kohal. Põhimõtteliselt arutades stabilisaator ei ole muud, kui kütteta ioniseeritud lamp. Väärisgaasiga täidetud alal-

dajalamp, mille kütteniit on läbi põlenud, töötab väga hästi stabilisaatorina.

Meie katsetasime läbipõlenud lambiga Philips „328“ ja katsete tulemused on näidatud joonisel 3. Klemmi-

pinge praktiliselt ei olene koormusest ja kõigub 90—110 voldi vahel (keskmiselt 100 V ümber) vastavalt lambi ioniseerimispingele.

Stabilisaatori lahutamatuks osaks osutub eeltakistus r_1 , ilma milleta voolutugevus stabilisaatoris tõuseb liiga kõrgeks. Selle takistuse suuruse leiame järgmiselt:

olgu näiteks $U_1 = 150$ V ja maksimaalne voolutarvitus $i_k = 40$ mA. Stabilisaatoris peame alal hoidma teatud minimaalse voolutugevuse (et ta ära ei kustuks), näiteks $i_s = 10$ mA. Siis leiame eeltakistuse suuruse:

$$r_1 = \frac{\text{vooluallika pinge} - \text{stabilisaatori pinge}}{\text{stabilisaatori vool} + \text{tarvitaja vool}}$$

$$\text{oomides} \quad \frac{(\text{voltides})}{(\text{milliampr.})} \cdot 1000 = \frac{150 - 100}{10 + 40} \cdot 1000 = 1000 \Omega$$

Lambi ioniseerimispinge võrdub umbes 100 voldile ainult siis, kui lamp on täidetud argooniga. Selle tundemärk on lillakas või sinakas valgus lambi töötamise ajal. Neon annab punaka valguse. Teisi gaase kasutatakse väga harva.

Kui tahetakse stabiliseerida kõrgemaid pingeid, lülitatakse stabilisaatoreid järjestikku, arvates iga stabilisaatori kohta 100 V.

Aladajalamp „328“ kannatas vabalt 60—70 mA, seega võimaldas stabiliseerida kuni 50 mA. Lülitamiseks tuleb kasutada mõlemad anoodid, nagu näidatud joonisel 3 (A).

Stabilisaator kaitseb ka võrgupinge kõikumiste vastu. Järgnevas tabelis on toodud saadud tagajärjed.

Võrgupinge kõikumine	10%	28%	40%
Stabilis.-pinge kõikumine	2,5%	7%	15%

Müügilolevad tüübid võimaldavad keskmiselt 5% stabiilsuse (võrgukõikumine kuni 15%).

L. S.

Õppimine mägedes. Prantsuse šveitsis korraldatakse 2. novembrist kuni 22. märtsini kooliealistele lastele, kes elavad talvel ligipääsmatuks kohtades õppetunde raadio kaudu. Vastavad ülekanded toimuvad Sottensi saatja kaudu. Õppetundide eest hoolditsevad eriti head õppejõud. Pärast õppeaja möödumist korraldatakse katsed. Seni on andnud sellised õppetunnid väga häid tulemusi.

Tsensur Hispaanias. Kõik Hispaania raadiolehed on varustatud märkusega „visado por la censura“, s. t., et nad seisavad valitsuse tsensuri all.

Amatöör-raadioreporterite vahel korraldati 10. nov. Genfis huvitav võistlus. Ühel jalgpallivõistlusel pidid

kõik üheksa osavõtjat järjekorras andma reportaaži mängukäigust. Kuulajad ise otsustasid hiljem, kes neist üheksast oli parim.

Külmaverelikus. Ringhäälingu töö nõuab suurt täpsust ja hoolsust. Juba väikesed eksimised ja unustused kutsuvad esile kriitika kuulajate hulgas. Mitte just kadetsemisväärseis seisukorras oli hiljuti keegi Berliini konfereerija, kes pillas maha heliplaadi, mille ta pidi just eeskava järele ette kandma. Konfereerija, kes oli tundud oma külmaverelise oleku tõttu, päästis siiski piinliku seisukorra lihtsa teatega: „Minu daamid ja härrad, valss mis nüüd järgneb lamab purunenult põrandal. Meie peame seepärast võtma uue!“

Tehniline kirjakast

E. S. Tartu. Ameerika lampide jaoks pole ilmunud „Raadios“ senini veel ühtegi ehituskirjeldust, välja arvatud nr. 163—165 ilmunud kirjeldus. Viimane on küll Euroopa lampide jaoks, kuid seal on antud juhiseid ka selleks, kuidas sama aparaati ehitada ka Ameerika lampidega. Montaažplaane aparatuuride jaoks, mille ehituskirjeldusi „Raadios“ ilmunud pole, toimetusele anda ei saa. Montaažplaanide valmistamine eritellimiste peale on niivõrd suur töö, et pole üldse mõeldav.

V. T. Tallinnas. Arvestusi tehnilises kirjakastis anda ei saa, sest viimaste tegemine on seotud liiga suure ajakuluga.

K. A. Tartu. „Raadios“ nr. 155—157 kirjeldatud vastuvõtjas võib plokk C8 võtta 300—800 cm ja plokk C9 1000—2000 cm. Üldse pole nende plokkide väärtus kuigi kriitiline ja võib suurtes piirides kõikuda, ilma et see vastuvõtule märgatavat mõju avaldaks.

E. T. Nõmme. Teie vastuvõtja on üsna vanatüübiline ja ei suuda selletõttu kahtlemata praegusaja nõudeid, vähemalt selektiivsuse suhtes, kaugeltki rahuldada.

Õhtul, mil enamik saatjaid töötab, ei suuda Teie aparaat jaamu üksteisest eraldada ja seetõttu ei saa Teie Tallinnat ega ka teisi jaamu korralikult kuulata. Väga võimalik, et halvasti kuulmist põhjustab veel valgustusvõrgu pinge langus õhtuti, mil võrgul lasub suur koormatus. Liigi madala võrgupinge korral ei saa vastuvõtja lambid korralikult kütet, ega küllaldaselt anoodpinget; vastuvõtt on siis paratamatult tasane ja moonutatud. Mida rohkem lambid vananenud, seda teravamalt see nähe ilmneb.

E. R. Petseri. „Raadio“ eelviimases nr-is ilmus lühilaine vastuvõtja ehituskirjeldus; saatja kirjeldus ilmuti ka lähemal ajal. Väliskirjandust, kus oleks samu kirjeldusi ilmunud ja mida võiks soovitada, ei ole toimetusel praegu käepärast.

A. S. Tartus. Küsitud aparadi suhtes ei saa teile mingit nõu anda, ega ka juhatada, kust seda omale võiks hankida. Toimetuses seda aparati pole.

E. I. Abja-Paluoja. „Raadios“ nr. 119—122 ilmunud kirjelduse jaoks montaažplaane enam pole.

Nõiutud ring

Kiri toimetusele

Sellise nimega nimetatakse harilikult olukorda, millest ei leita väljapääsu, ei ühte ega teistpidi, nagu ringist, mille otsad kinni nõiutud.

Just säärane olukord valitseb praegu meie raadio kuulamismaksu küsimuses. Publik, niihästi endine kui ka praegune ja eriti veel tulevane raadiokuulajaskond ootab maksu alandamist. Esimesed selleks, et harvagi oma vana aparati kolikambri välja tuua ja lasta noorendada, teised, et mitte oma aparati kolikambri viisata ja kolmandad, et aparadiga varustuda ja astuda raadiorahva ritta sel ülikehval ajastul.

Ringhäälingu valitsejad aga ootavad kuulajate arvu tõusu, et siis makse alandada tagantjärele...

Kas peab nüüd minema prohvet mäe või mägi prohveti juurde? ... Paistab küll, et mäe osas on siin rahvas ja prohveti osas valitsus ja kindlasti tuleb viimasel alla vanduda, kui tahetakse, et asi surnud punktilt nihkuks. Ei saa ju praeguse hooaja väikest juurdekasvu selle hoolsa propaganda juures veel mingiks juurdekasvaks pidada; see 400 uut kuulajat 16.000-st, seega paar protsenti, tuleb lugeda harilikuks kõikumiseks, mis järgmisel hooajal jälle võib ära langeda või rohkemgi.

Oleks rahval nii suur tarve raadio järele, nagu leiva või joogi, või ka minupärast nagu suitsumeestel suitsu järele, siis muidugi peaks selle jaoks raha leiduma ja leidukski. Tarve raadio järele ei ole aga kahjuks nii sisse juurdunud, sest meie raadio pole suutnud või pole osanud end veel nii tarvilikuks teha. Ringhääling on seni isegi võidelnud praktiliste asjade vastu eeskavas, nagu politika, vaba mõttevahetus ja vaielused; isegi praktilisi nõuandeid ja tõelist rahvamuusikat on peetud liig alaväärtuslikuks. Ta on aina soovinud olla kõrgema ajaviite- ja õppeteguriks valitud intelligenti maitse (kui maha arvata vastutulek vana tantsumuusika soovijaile).

Rahva intelligenti kasvatamine oleks muidugi kiiduväärne asi, aga kuidas sa kasvatad, kui ta ligi ei tule ja ei kuula! ... Nüüd hakkab juba eeskasvasse signema praktilisi nõuandeid ja politika asemel kuulema vähemalt jooksvaid riigiasjugi. Mineval aastal vilksatasid ka paar vaielusõntut nagu meeteorid — loodame siiski, et need kõik on arengu tunnused. Ainsaks suureks komistuskiviks jäävad kulude küsimused. Tehnikud arendavad küll uusi vastuvõtjaid järjest väiksemate kasutuskulude suunas, aga ringhääling ei taha isegi riigi leiva peal oma kivenenud maksusüsteemist loobuda.

Et poole aasta eest ehk rohkem maksuma pead, kui paar-kolm kuud kuulata tahad — pluss tempelmargid, — see ei ole igakord niipalju rahaliselt, kui psühholoogiliselt ülepääsmatuks takistuseks: miks pean ma maksimaalset jaanipäevani, kui ma ainult jõulu ajal kuulata tahan?! Ega keegi ei lase end kuulama sundida, kui tal võimalik pole ja nii rikkaid on vähe, kes maksu ära maksavad ilma kuulamata. Väga tabavalt kirjutas üks kuulaja kusagil lehes, et kui suitsumehi sunnitaks terve

poole aasta paberossid korraga ära ostma, siis oleks suitsetajate arv küll vist samuti 1,5 prots. rahva arvust, nagu praegu raadiorahva arv. Nüüd aga, hoolimata kõrgest aktsiisimaksust, hoolimata tervishoiu propagandast, mis suitsetamise kahju selgeks teeb ja samuti merraali- ja karskuspropagandast suitsetamise vastu, näeme, et tubakatööstus on vägagi elujõuline.

Tuleb meelde anekdoot, kuidas juut õpetanud venelast: „Sinu äri ei lähe hästi seepärast, et sa tahad korraga palju saada — kohe ruubel rubla peale ja ruubel rubla peale puhast; aga vaata meil läheb seepärast paremini, et meie lepime vähesega — ikka kopik kopika peale, kopik kopika peale puhast“. — Seega juut teenis tegelikult nagu venelanegi oma 100 protsenti puhast ja samasugune on võrdlus raadio- ning suitsumeestega. Vähehaaval makstakse kas või rohkemgi, ilma et keegi selle üle nuriseb.

Vana ringhäälingu ühingut võis veel vabandada: ta tahtis nagu iga ettevõtte, omaga välja tulla ja tuligi kuuldavasti ka. Riigiasutise ülesanne oleks aga kuulajaskonna arendamine mitte kassa, vaid rahvuskultuurilistes ja ka poliitilistes huvides. Kui ringhäälingu kassa näitab puudujääki, ega seepärast veel riik pankrotis ole, aga kui ringhäälingu sõna ulatab igasse maanurka üle riigi, siis on sel sõnal kaalu ja ühes seega ka valitsusel. Tuleb nüüd küsida, kumb on tähtsam, kas ringh. kassa või valitsuse erikaal?!...

Kokkuvõttes ei pruugigi teha hirmus suurt murrangut, ainult kivenenud kuue kuu maks pooleks murda ja seada sisse veerandaasta maks ning natuke ka alandada, ütleme — 12 kr. lampaparaadilt, nii et oleks maksta veerandaastas 3 krooni.

Kuigi siis peaks juhtuma, et osa talurahvast suvisest kuulamisest loobub ja seega 6 krooniga aastas läbi ajab — see on ometi rohkem kui praegu, kus neid kroone üldse ainult 16.000-lt isikult saab. Kui need 16.000 on aga seni vastu pidanud kalli maksu juures, siis odavamaks maksu juures püsib küll ikka suuremgi kontingent läbi aasta ka. Aga et talvine kuulamine võiks 100% tõusta, on väga usutav.

Samuti usutav on, et see suvine loobumine nii hirmus suur ei olegi, kui kuulajad õpivad nägema raadios tööarbeitsaja, mitte paljast ajaviidet. Seks on tarvis, et nad kord ainult raadioga varustatud oleks ja ära näeks, et neil suvelgi ilmateated, aeg ja tarvilikud nõuanded alati käepärast on; et nad jooksvat kultuurielu võivad jälgida; paljugi õppida ja lisaks veel lõbugi nautida.

Venelastel on vanasõna: na siilu mil ne buudeš“ — vägisi armas olla ei saa. — See on nagu naelapea pihta tabatud: meil taheti sundida alaliselt kuulama, kuid tagajärg oli, et ei kuulatud üldse. Paljas propaganda ja augu pähe rääkimine siin ei aita; aitab vaid tegelik kogemus ja äranägemine, siis ehk avaneb lõpuks seegi nõiutud ring ja avab tee loomulikule arengule.

J. Mikiver.

„Ravag“-raadionäitus Viinis. Austria ringhäälingu ühingu „Ravag“i 10 a. juubeli puhul on korraldatud muu hulgas ka suur näitus Viinis. Näituse tõmbenumbriks oli n. n. „eletrobaby“; väga loomutruu nukk magavas asendis. Kui temale keegi läheneb, siis ärkas ta üles ja liigutas käsi ja jalgu. Siin on tegemist uue leiutisega ja nimelt fotorakuga, mis on kasutatav ergutiseta.

Reportaaž astronoomilisest katsest. Mõne aja eest anti Tšehhi ringhäälingus edasi huvitavat reportaaži ühest tähetornist, kus parajasti toimus valguse muutmine heliks. Kuna taevas oli selge, siis õnnestusid katsed eeskujulikult. Kordamööda külastati

kuud, „Wega“t ja teisi tähti. Niipea kui teleskoop oli juhitud mõnele tähele, kostis valjuhääldajas sellele tähele iseloomulik heli. Fotoraku abil tehti „Wega“ valgus, mis on 25 aastat vana, kuuldavaks. Katse toimus Stara Dala observatooriumis, kus juba varem oli „laulvatest maailmadest“ tehtud ülesvõtteid heliplaadele, et pilves ilmaga ei oleks vajadust ülekannet ära jätta.

Hauptmanni protsess mikrofonis. Nagu „World Radio“ teatab, püüavad kõik Ameerika saateühingud üksteise võidu saada saateluba Hauptmanni protsessi ülekandmiseks, keda süüdistatakse teatavasti Lindberghi lapse röövimises. Kahtlemata jälgiks kogu Ameerika sellise protsessi ülekannet.

RAADIO-REPORTAÄZID AMEERIKAS

Ameerika raadiokuulajad ei ole enam rahul harilike kontsertide, solistide ja teiste selliste ettekannetega, reportaažidega jne., vaid nõuavad järjest midagi uut, sensatsioonilist, närvekõdistavat. Nad tahavad, istudes vastuvõtja juures kodus, elada läbi momente, mis paneks neid tundmustega elama kaasa ülekantavale reportaažile.

Sellega arvestades, on ka mõlemad suuremad Ameerika ringhäälinguühingud, NBC ja CBS astunud omavahelisse võistlusesse ja püüavad kuulajatele pakkuda kõiksuguseid sensatsioonilisi ülekandeid ja reportaaže.

Toome neist siin mõned näited.

Baltimoori ja Ohio vaheliselt kihutavalt kiirrongilt anti edasi jazzorkestri kontsert. Stuudioks kasutati söögivagunit ja tehnikaruumiks — kööki. Kontsert kanti üle lühilaine-saatja kaudu suursaatjale ja kuulajad võisid nautida nn. liikuvat kontserti.

Kaks tuntud NBC hallomeest riietusid ennast tuukri ülikonda ja laskusid Bermuda saarestiku juures sügavale merepõhja. Olles ühenduses saatelaeval oleva lühilaine-saatjaga, kirjeldasid nad tervet veaalust elu ja olu.

Dr. Jordan, kes juhtis „Graf Zeppelin“ üle Ameerika, kirjeldas õhulaeval olles terve lennu Chikagost — Buenos Aires'i.

Mõne nädala eest lasti stratosfääri suur õhupall. Kogu lennu kirjeldus tõusmise silmapilgust alates kuni maandumiseni anti edasi raadio kaudu.

Gertrud Ederle, kes esimese naisena ületas ujudes Inglise kanali, lasi ennast vedada ühel lauaukikesel mootorpaadi järgi mööda Hudsoni jõge, ning kirjeldas kaasasoleva lühilaine-saatja abil oma tundmusi ja üleelamusi sellel metsikul sõidul.

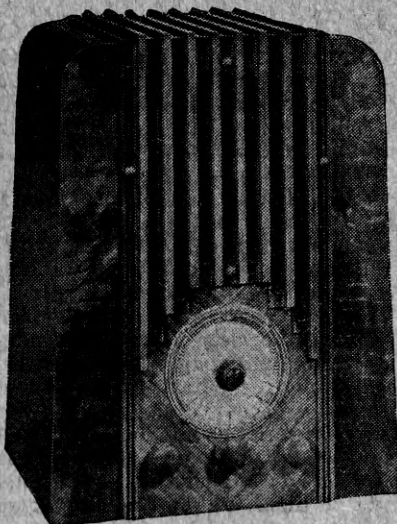
Et ameeriklasi on stuudiolaual ära tüütanud, siis üllatati neid sellega, et keegi kuulus laulja tõusis lennukiga kõrgele üle New Yorki ja andis öösi pimedas tähtede säralt lühilaine-saatja kaudu kontserti.

Need on ainult üksikud näited sellest, mida peavad ringhäälinguühingud tegema, et rahuldada oma kuulajaid. Kui aga nõudmine sensatsioonide järgi muutub veelgi suuremaks, siis on tõesti teadmata, millega saadakse seal veel hakkama.

Väljaandja: Uleriiklik Eesti Raadioühing

Vastutav toimetaja: L. Mühlbach

Arcturus raadiolambid

Raadio Condensor Co. pöörkondensaatorid.

„Polymet“ elektrolüütilised kondensaatorid.

„Jensen“ valjuhääldajad.

„Audiola“, „Zenith“ ja „Crosley“ raadiovastuvõtjad 15—2000 meetri pikkusele lainele

soovib eelolevaks hooajaks soodsate hindadega

TALLINN,
S. Karja 19/2

K. Loik

Telefon 446-81 ja 469-11

Auru-värvimise, dekateerimise ja keemilise puhastuse tööstus

„UNION“

TALLINN, V. Karja 1, telef. 444-95
(Passashi hoovis)

Töö korralik Hinnad odavad

Daamid! Igasuguseid elegantsideid kleite

ostate kõige soodsamini

Vana Posti 8 „MOELM“, Tallinn

J. MIHKELSON TALLINN
Elektrotehnika tööstus V. Pärnumnt. 15
Tel. 460-57

Võtab enda peale kõiksuguseid elektrilal olevaid tšid, nagu elektrimootorite parandusi ja mähkimisi. Spetsiaal auto- ja raadioakumulaatorite parandus ja laadimine. Magneetode ja kõiksuguste elektriparaatide parandamine. Prugitud elektrimootorite ja dünamode mähk.

Hinnad mõõdukad.

Kivitrükikoda J. Männik

Tallinnas, Soo 23, tel. 436-86

Valmistab igasugu värvilisi trükiteid paberil
Töö kiire ja korralik / Hinnad vastutulelikud

Kõige soodsamini ostate prillid jateised optikakaubad

H. BEM

optikaarist

TALLINN, KUNINGA 6 (Güntheri kõrval).

Igasuguste terade teritamine.

Soodsail tingimustel ostate

MALESTUSSAMBAID

A-ED JÜRGENSI

JUURES

KAUPMEHE T. 7 TALLINN

ASUT. 1851